

Taxa postala
plate in numerar
No. 224.716-979

Ara 5 lej

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (vált Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej
KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Az Uj Kelet az eremes
és bántási zsidó poli
napilap
Cikkeink utánnyomatát csak a
forrás megjelölésével engedjük
meg
Kéziratokat nem küldünk vissza
megőrzésükre nem vállalkozunk

Jobbra vagy balra?

Vlad Aurel megszólalt. A szomorú emlékeztető kultuszminiszter hangját nem várta tulságosan nagy érdeklődéssel az ország, hiszen Vlad Aurel köztudomásúan nem tartozik a nagykaliberű politikusok közé s pártjában nem tölt be vezetőszerepet. Egy bukaresti lap jóvoltából azonban Vlad Aurel mégis megszólalt s olyan kijelentéseket tett, amelyek meglehetősen élénk kommentálás tárgyát képezik.

Ezért van az, hogy egy pillanatra megállunk mi is a volt kultuszminiszter nyilatkozata mellett. Lényegében Vlad Aurel a következőket mondotta: „A nemzeti parasztpártnak jobboldalra kell orientálódnia és akcióiban a polgárság és a tehetősebb parasztagdák érdekeit kell védelmeznie. A nemzeti parasztpárt tulajdonképpen ereje Erdélyben nyugszik. Eppen ezért az erdélyiek nem fogják tűrni, hogy a taranisták legyenek továbbra is a hangadó elemek. Hogy a nemzeti parasztpárt vesztett népszerűségéből Erdélyben, javarészt Juniannak köszönhető, aki nem büntette meg az inkorrekt bírakat. Erdélyi blokkot kell alakítani és ha Maniu nem tér vissza, úgy Vajda Sándor lesz a párt elnöke.”

Amint látható, egy mindenléppen inopportunistikus és meglehetősen meggondolatlan nyilatkozatot még akkor is, ha Vlad Aurelnek ösztönte meggyőződéséből fakadt. A kijelentéseknek jelentős része a nemzeti parasztpárt belső ügye, amelyhez kevés szavunk lehet. Mindenesetre furcsa, hogy amikor Vajda Kolozsváron Mihalachet magasztalja és a fuziót élte, Vlad Aurel ilyen tenorban nyilatkozik a parasztpárti frakciónál. Furcsa az is, hogy egy volt miniszter egy másik minisztertársa ellen hasonló vádakot hangoztasson a nyilvánosság előtt. Szomorú fényt vet ez a nemzeti parasztpárt belső fegyelmézettségére és azt bizonyítja, hogy Maniu visszavonulásával eltűnt a párt éléről az az ember, aki egyedül tudta tekintélyével egyensúlyban tartani a divergens erőket.

A nemzeti parasztpártnak mindenesetre meg lehet az a vigasza, hogy Vlad Aurel véleménye izolált vélemény. A Dreptatea, a párt hivatalos lapja, már dezavualta is a volt kultuszminisztert és előrelátható, hogy a párt erdélyi vezetői sem fognak ezzel a fölösleges személyi torzalkodásokkal kielező megnyilatkozással egyetérteni.

Van azonban Vlad Aurel nyilatkozatának egy elvi jelentőségű része is, amely már közelebbről érdekel bennünket is. A volt kultuszminiszter szerint a nemzeti parasztpártnak jobboldali orientációt kell keresnie. Hálásak lehetünk Vlad Aurelnek ezért az őszinte kijelentésért, mert alkalmat ad arra, hogy vita tárgyává tegye a nemzeti parasztpárt tulajdonképpeni politikai irányítást. A nemzeti parasztpárt programjában demokratikusnak vallja és vallotta magát. Az ellenzéki küzdelmek idején a párt határozottan baloldali jellegű volt magára s úgy nézett ki a dolgok, mintha a reakciós és sovén liberálisokkal szemben a nemzeti parasztpárt a haladás eszméit képviseli a román politikában.

Lehetséges, hogy a párt vezetőinek hangadó része őszintén hisz a demokráciában s csakugyan progresszív eszmék szerint kívánja átszervezni a román államéletet. A gyakorlatban azonban a

Három napig fog tartani és fényes külsőségek között rendezik meg Ileana hercegnő esküvőjét

Királyi családok, nagyhercegek és nagyhercegnők az esküvőn, amelyre Eléna öfelsége nem kapott meghívót. Károly király és Hohenlohe herceg lesznek Ileana hercegnő násznagyai. A költségvetésben a rektifikálás után is marad még két és egynegyedik milliárd lejes deficit

Bucuresti-Bukarest, július 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). A Kamara ma délelőtti ülésén napirend előtt Stefan Graur nemzeti parasztpárti szóváltete, hogy egy névtelen feljelentés alapján házkutatást tartottak a Luptánál és leartoztatták volt e lap szerkesztőjét, Honigmann Albertet. Ez az eljárás politikai bosszu művének látszik. Tudomása van arról, hogy a jelenlegi kormány egyik minisztere, még a Mironescu-kormány bukása előtt néhány nappal, arra kérte Honigmann, támogassa őt a Lupta és ennek fejében két képviselői mandátumot és egy nyomdát ígért. Honigmann ezt visszautasította, mire bosszúból a választások alkalmával megtörtént a házkutatás és a letartóztatás. Kéri Hamangiu igazságügyminisztert, vizsgálta meg ezt az ügyet, amely nem válik a kormány dícsőségére.

Argetoianu belügyminiszter: Ez az ügy az igazságszolgáltatás előtt van, nem tartozik a parlament elé.

Trancu Iasi: Ez tévedés. Ez politikai ügy, amelyről itt beszélni lehet és kell. A Lupta szerkesztőjének személyében a sajtószabadságot üldözik.

Argetoianu kijelenti, ő nem tehet az ügyről, a vizsgálóbíró és az ügyész nem befolyásolhatók. Lelkiismeretük szerint járnak el.

A költségvetés redukciónak vitája

Bucuresti-Bukarest, július 7. A délutáni ülésen folytatták a költségvetés redukciónak vitáját. Victor Antonescu szólalt fel a liberális párt nevében. Kijelenti, hogy még a rektifikálás után is marad egy két és negyedik milliárd lejt kitevő deficit. A költségvetési nehézségek a súlyos nemzetközi gazdasági és pénzügyi helyzetre vezetendők vissza. Nincs semmi értelme annak, hogy egyik párt a másikra igyekezzék áthárítani a felelősséget a mai nehézségekért. Ha Románia költségvetése évről-évre deficitel zárul, nincs mit csodálkozni azon, hogy Románia számára oly súlyos feltételek mellett folyósítanak kölcsönöket.

Sechina a tisztviselők súlyos helyzetét vázolja.

Argetoianu pénzügyminiszter beteszti a népoktatási hivatalnak a közoktatásügyi minisztériumhoz való beosztásáról szóló törvényjavaslatot, majd folytatják a költségvetési vitát s Lucian szociáldemokrata rámutat arra, hogy a rektifikált költségvetés nem öszinte. Hiányzik belőle az elmúlt évről visszamaradt hárommilliárd lejes deficit. Hiányzik a hadsereg költségvetésénél is egy félmilliárd lejes tétel. Végül nem vette fel a kormány a kül- és belföldi szállításokkal szemben fennálló 4 milliárd 272 millió lejes állami tartozást. A most kimutatott két és egynegyedik milliárd lejes deficit az év végéig ötmilliárdra fog emelkedni, miután az adóalanyokat teljesen kimerítette a kiméletlen adópolitika.

D. R. Ioanitu a nemzeti parasztpárt nevében bírálja a javaslatot. Azért volt szükség a rektifikációra, mert Argetoianu Krajovában kijelentette, hogy tízmilliárdos deficit van. Ezt a tízmilliárdot mindenáron ki kellett mutatni a költségvetésben. A rektifikálás egyébként is furcsa körülmények között történt. Egyes minisztériumoknál töröltek

Julius 6-án lesz Ileana hercegnő esküvője

Bucuresti-Bukarest, július 7. Ileana hercegnő és Anton de Habsburg herceg esküvőjét július 26-án tartják meg Szinajában. A meghívók már szét is mentek. Az esküvőn részt vesz a román királyi család, az udvar, a kormány tagjai, a kamara és szenátus elnökei, Miron Christea patriarka és Sărăteanu volt régensek, Averescu és Prezan marsallok, valamint a felsőbb hatóságok képviselői. A násznagyok Ileana részéről Károly király és Hohenloher herceg, a vőlegény részéről Lipót Salvátor herceg és Gwelf grófja lesznek. A külföldről a következő előkelőségek vesznek részt az esküvőn:

Sándor szeb király, Mariora királyné, George görög exkirály és Elisabeta exkirályné, Cirill és Cyra nagyhercegnők, Hohenloche herceg és hercegnő, Hohenollern herceg és hercegnő, Leiningen herceg, a spanyol infáns és in-

tételeket és azokat redukciónak állítja be, holott ugyanezeket a tétételeket más minisztériumok költségvetésében meg lehet találni. Nem szavazza meg a rektifikációt.

Nem engedték szóhoz Sándor Józsefet

A szenátus ülésén Sándor József akar válaszolni Anghelcsu volt közoktatásügyi miniszter felszólalására, melyben arról beszélt, hogy a magyar állam intoleráns volt a románsággal szemben.

Moța lelkész az erdélyi románok által elszenvedett üldöztetések után, akiknek még csak panaszkodni sem volt joguk, csodálkozom, hogy a kormány olyan türelmes a kisebbségekkel szemben.

Sándor József válaszolni akar, de a többség pokoli zajt csap és nem engedi szóhoz jutni.

— Üljön le! Nem vagyunk kíváncsiak magára! — felkiáltások hangzanak el. Olyan nagy a lármá, hogy az elnök kénytelen az ülést felfüggeszteni.

Ujbóli megnyitás után Sándor József kijelenti, hogy senkit sem akart sérteni, csupán a magyarságot akarta megvédeni igazságtalan támadásokkal szemben.

fánsnő, Masca hercegnő, Habsburg hercegek és hercegnők, valamint Halberg báró. Az esküvő három napig fog tartani, programja a következő: július 24-én, pénteken délelőtt 11 és 1 óra között a jegyespár a Peles kastélyban fogadja a gratulációkat és ajándékokat. Július 25-én, szombaton este félkilenc órakor vacsora a Peles-kastélyban, este féltizenegykor pedig recepció, amelyet tánc követ. Július 26-án, délelőtt tíz óra kor polgári esküvő a Peles-kastélyban, amelyet Hamangiu igazságügyminiszter végez. Jelen lesznek a királyi család tagjai, az udvari marsall és az adjutánsok. Délelőtt 11 órakor egyházi esküvő a Peles-kastély halljában. 12 órakor a vendégek megkoszorúzzák a szinajai hősi halottak síremlékét. Délben 2 órakor ebéd a Peles-kastélyban. Feltűnést kelt, hogy a meghívottak között nem szerepel Elena öfelsége.

két és féleves kormányzás megmutatta, hogy a demokratikus elemek kisebbségben vannak a jobboldalra hajlókkal szemben. Ha a nemzeti parasztpárt nem tudta programját keresztülvinni s ha nem egyszer reakciós intézkedésekkel cáfolta meg önmagát és tíz éves ellenzéki küzdelmeit, úgy ez azért történt, mert Vlad Aurel az általános politikai orientáció és az elvi hovatartozás kérdésében nem állott egyedül pártjában. A nemzeti parasztpárt ténylegesen a paraszti tömegekre támaszkodik. A párt strukturájánál fogva azonban a tulajdonképpeni vezetés papok és

üggyvédek kezeiben van, akik lelki összetételük és társadalmi beállítottságuknál fogva semmiben sem különböznek a liberális párt hasonló kategóriához tartozó politikusaiktól. Ezzel magyarázható, hogy a kormányon levő nemzeti parasztpártot ideológiailag csak nüanszok választották el a liberálisoktól és a demokratikus jelszavak nagyrészt az ellenzéki küzdelmek régiségétárában felejtette a párt, mely távolról sem reagált a borsai események alkalmával olyan érzékenyen, mint ahogyan azt például a liberális éra alatt történt antiszemita kilengésekkel szemben tette.

Vlad Aurel nyilatkozata mindenesetre felveti a kérdést: jobbra, vagy balra kell-e tartania a nemzeti parasztpártnak. Románia politikai fejlődése szempontjából nem indifferens kijelentés ez és nem lehet kétséges, hogy a párt tisztáznia is fogja álláspontját a Vlad-nyilatkozattal szemben. Mi egy ilyen reakciós megnyilatkozás hallatára mindenesetre jobban meg tudjuk érteni, hogy miért szállt szembe Vlad Aurel oly makacsul a zsidóság képviselőivel és miért ragaszkodott mindenáron az ő szerencsétlen kultusz törvényéhez.

műsora
expressz. (A
). Nagyrende-
A nemrég el-
művész, Lon
Viharexpressz.
motiv.)

USOR
OPAI

7.
6n. 20: Rádió-
45: Hírek
rtett. 9.30: Hi-
Hírek, 1: Pon-
5: Hírek. 3.30:
időjelzés, idő-
5.30: Hangver-
mi helyzete az
alok. 7.45: Az
tonazene. 9.45:
majd cigány-

angv.
ofón.
ol táncok gram-
zene.
Opera és balett-
ü zene.
fón. 21. Szimfó-
gv.
enekar.
ni zene.

etések

em tudnak töb-
er vegetárius ét-
legele Ferdinand
zám alá. Bejárát
ó árak!

rendü minőség-
ésón eladók. Ré-
Cluj, Str. Avram

arrás, montiro-
kézi- és géphim-
zében és legol-
munka szalonjá-

a könyvelés min-
velő és román,
állást keres. El-
is. Ajánlatokat
óba kér.

lnoklány kétheti
ntelligens part-
s elsejétől 15-ig.
nyek" jeligére a

a Mikes Kele-
vonalon több da-
adja le László
alá. Jutalomban

et kibővítéséhez
el agilis társ ke-
„Szombat zárva”

SALLÓ TAMÁS)
GOLDÁS

tanulmányköté-
nagy gazdasági
kulturális krízis
lélmáiról.

nden intellektuel-
minden a kor-
ró problémáival
alkozó embernek
ell olvasnia!

letet könyvosztály.

Négy nap alatt kel át az Atlanti óceánon az épülő „világrekord-hajóóriás“

Két év múlva biztosan megindul a rendszeres utasszállító repülőforgalom Európa és Amerika között

London, július 7. Csak kevesen tudják, hogy még ma, a repülőgép és a kormányozható léghajó mérhetetlen konkurrenciája mellett is, milyen óriási versengés folyik — a tengerek hatalmáért. Hogy az Európa — Amerika közötti hajóút idejéből néhány percet lecsiphessenek, a legkülönbözőbb és a leghatalmasabb hajózási vállalatok a legnagyobb áldozatokra is képesek.

Az Északamerikai Egyesült Államok hajózási vállalatai körömszakadtáig küzdenek azért, hogy

az átkelés idejét — négy napra szorítsák le.

De ez az amerikai küzdelem a rekordért még nem jelenti az egész világ — rekordküzdelmét. Összesen hat nemzet verekedik a tengerek hatalmáért és ez a küzdelem, amely szemünk előtt napjainkban folyik, a legnagyobb esemény a tengerek egész történelmében. A küzdelemben az Atlanti óceán feletti hegemonia a díj ezért áldozzák fel a világ leggazdagabb emberei, a „hajómilliomosok“, vagyonuk igen-igen nagy részét.

E pillanatban

több mint félmillió ürtartalmu hajótest áll építés alatt az egész világon

s ezeknek egyetlen céljuk az, hogy — új rekordot teremtsenek az Európa—Amerika közötti átkelésben.

Az Empres of Britain (of Canada), a 42.000 tonnás új óriáshajót próbálja meg a közel jövőben a lehető legkisebb idő alatt leverni — a német óriáshajók újabb rekordját. Ez az új hajó tulajdonképpen „par excellence“ luxushajó, mégis

különleges gépei és technikai berendezése révén — legalább elméletileg — a leggyorsabb hajó, amit a hajóépítő mérnökök eddig produkálni tudtak.

Am ezen a hajón kívül, a következő év elején Cunardék is újra a küzdőterre lépnek és vízre bocsátják „Super-Aquitaniájukat“, amely e pillanatban a chilei hajógyár dokkjában áll félig készen.

Ez a hajó nem kevesebb, mint 73.000 tonna ürtartalmu lesz,

tehát mintegy 17 ezer tonnával nagyobb, mint a Majestic és mintegy 24.000 tonnával nagyobb, mint a németek volt óriáshajója — amely ma már Amerika birtokában van — a Leviathan.

Am a hajóépítési örület itt nem áll meg. Cunard közvetlenül ezután megépíti világ rekordhajóját, amely 77.000 tonna ürtartalmu lesz. Egészen természetes, hogy Amerikának és Angliának ezt a mérhetetlen készülődését a tenger hatalmának elnyeréséért sem Franciaország, sem Németország, sem Olaszország, de még Hollandia sem nézi tétlenül.

Az első és legkomolyabb lépés a világharcban: Amerika részéről várható, itt 77.000 tonnánál nagyobb hajóegységek építésére gondolnak a legkomolyabb formában. És ekkor

nemsokára a multtá lesz az „Európa“ fényes ideje, a négy nap, tizenhét óra és hat perc, amely rekord 36 perccel multa felül az Európa testvérhajónak, a Bremen-nek a rekordját.

St. Nazaire-ben már a franciák is hozzá kezdtek egy 60.000 tonnás hajó megépítéséhez, hiszen ők sem nézhetik öletett kezekkel, hogy az orruk elöl elhalásszák — a tengerek gyorsaságának elsőbbségét. Olaszország 50.000 tonnás hajóóriás építéséhez kezdett és ebbe annyi technikai újítást kíván belevinni — ahogy a hírek mondják — amennyit eddig egyetlen hajóóriásnál sem alkalmaztak. Anglia természetesen ugyancsak „visszavág“ a nagy készülődésre és a White Line már részleteket adott új hajójának, az ugyancsak 60.000 tonnás „Océanic“-nak építéséről.

A hajók el akarják érni a 22 csomós sebességet, amiről egy-két esztendővel ezelőtt még álmodni sem mertek.

Be akarják bizonyítani, hogy bár a hajóépítés nem a világ legelső és legnagyobb, de kétségkívül — leggazdagabb ipara. Mert bizonyos — és ez csak most derül ki — hogy a tengerek hatalma vonzotta ma-

gához az évtizedek, sőt évszázadok folyamán — a legtöbb pénzt. A „tengeri átkelésben“ látta a nagyvilág a legnagyobb perspektívát, a legnagyobb reményeket, a legtöbb várható hasznot és eredményt.

1933-ban, tehát két év múlva, kétségtelenül megindul a nagy légi postai közlekedés Európa és Amerika között. Hogy azután az elkövetkező évek a vízi járművek, vagy a légi járművek javára fogják-e billenteni a mérleget, azt ma még igazán nehéz lenne megmondani. A léghajózás és repülés hívei természetesen erősen kardoskodnak amellett, hogy a töké: vak, nem tudja, hogy mit csinál, mert

a jövő kétségtelenül — a levegő és a vizet úgy el fogja hanyagolni egy-

két évtized múlva az emberiség, hogy szinte csak kuriózumképpen fognak átkelni az utasok az Atlanti óceánon.

Angliában már építik is erre az utra az első speciális „Atlanti-gépet“. Ez, amellett, hogy luxus légi közlekedési eszköz lesz, rendelkezni fog minden tulajdonsággal, ami alkalmassá teszi a transatlanti repülésre.

A repülőgépnek 40 utas-befogadóképessége lesz,

ennyi utassal egykönnyen fogják tudni megtenni megállás nélkül a 2000 mérföldet is. A gépbe 900 lóerős Roll-Royce motort szerelnek bele. A repülőgépen természetesen minden kényelem meglesz, (állítolag

még fürdőszoba is lesz rajta),

eltekintve attól, hogy tökéletes rádiófelismerés, játéktér és elsőrangú konyha fog rendelkezésre állani az utasoknak.

A harc tehát vizen és levegőben egyaránt folyik a nagyhatalmak között az „Atlanti“ átkelés gyorsasága feletti elsőbbségért s ma még senki sem tudja, hogy a közeljövőben melyik közlekedési eszköz javára fog eldőlni a verseny.

Jó cipőnek — jó cipőpaszta! Ez a Pyram Paszta!

zött kontroverziák merülnének föl, a többi nemzetek nem maradhatnak indifferensek, vagyis neutrálisak, hanem azonnal hivatalos szimpátia-nyilatkozatot kell tenniük azon gyöngye állam mellett, amelynek igaza van. Ugyanakkor meg kell bélyegeznie azt az erősebb államot, amelynek a fölmerült konfliktusban nincs igaza.

Ha a két ellenséges ország átlépett a szóbeli kontroverziák teréről, az emberölés (háboru) területére, a semleges országok kormányai haladéktalanul kell, hogy szárazföldi és tengeri és légi erjével, financiai és kommerciális forrásaival kényszerítse az erős, de igazságtalan nemzetet fegyverre letételére.

Ha az erős nemzeteknek van igaza, akkor az összes gyöngye nemzetek kell hogy intervencionáljanak a gyöngye és igazságtalan nemzetek ellen, amely provokálta a háborut. Bár a gyöngye nemzeteknek az eddigi tapasztalatok szerint mindig igaza volt. A bárány nem szokta megtámadni a farkast.

Két egyenlő erejű nemzet konfliktusa esetén, a többi neutrális országnak mindig be kell avatkoznia a háboruba és pedig annak a nemzetnek az oldalán, amelynek igaza van, tekintet nélkül arra, hogy a hadviselő nemzetek bármelyike gyöngye, vagy erős.

Luigi Carnovalének ez a koncepciója. Vagyis bizik abban, hogy az összes nemzetek fel fogják ismerni pontosan — és természetesen egyetértően — hogy kinek van igaza. A „Chicago Courier“ egyébként közleményeiből is látszik, hogy Luigi Carnovale kolléga tele van jóhiszeműséggel a nemzetek kormányai irányában és azt hiszi, hogy az emberiséget meg fogja váltani az igazság felismerése. Arra pillanatig sem gondolt, hogy annyi igazság van, ahány nemzet, ahány érdek, ahány ember. Luigi Carnovale vezércikkét is ír a Chicago Courierban és azt mondja, hogy mi emberek kell, hogy testvéreknek tudjuk egymást és pedig fizikai és szellemi értelemben. Fizikai tekintetben: mert mindnyájan egy apától származunk: a Naptól és egy anyától: a Földtől. Szellemileg, mert a munka heroikus musa és a termelés nagyszerűsége mindegyiknek lelkét glóriával iveli át. Ilyen szépeket mond Luigi Carnovale, tehát nyilván igaza is van. Ha ő állana egy ország élén, a semlegeseknek, bizonyára neki kellene igazat adniok, abban az esetben is, ha az ő országa lenne az erősebb. Mert Carnovale még akkor is a bárány jelképezne.

Nem tudunk róla, beterveztette-e Népszövetség elé ezt a tervét. Ha igen, bizonyára napirendre térnek fölötté. Nyilván, mert a terv fölöslegessé teszi az egész népszövetségi intézményt.

— Megszakad a diplomáciai viszony a pápaság és Litvánia között. Kovnából jelentik: Litvánia vatikáni követségét litvániai küldöttek, mert a Szentzséki követség fogadta el a Vatikánhoz kinevezett követséget. A likvidálással a diplomáciai viszony a pápaság és Litvánia között megszakad.

— Öt gyermeke született egy néger asszonynak. Londonból jelentik: A Földnek egy Nkana nevű néger falujában egy benszült asszony öt gyermeknek adott életet. Az asszony rendes természetű és terheség hónapjai alatt oly féltendő teltség mutatkozott nála, hogy benszültök előre sejtették a nem minden napi bő gyermekáldást. Egyébként mind az öt gyermek egészséges és egyelőre úgy az anya, mint az öt újszülött a lehető legjobb érzi magukat.

— Hausse a disz doktorokban. Londonból jelentik: Macdonald angol miniszterelnököt, Lord Irwint és a londoni franciagyógyorvos, Fleuriat tagnap az oxford egyetem jogi fakultásán az egyetem disz doktoraiá promoválták. Minden célzatosság nélkül: látnivaló, hogy Hoover akadémikus eredményeképp — disz doktorokba egyelőre legalábbis — igen örvendő hausse mutatkozik az angol tőzsdén, akrom mondani: egyetemen.

INGYEN

Adunk július 1-től, július 15 ig Minden vevőknek egy értékes kézimunkát, ki bármit vásárol 100 leien felül. Igyekezzen mindenki kihasználni e ritka alkalmat

a volt GOBELIN most Rottmann & Nagy kézimunka, rövidáru, harisnya és csipke áruházában Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 11a. Placsintár testvérek mellett

Nyolcvan ember jelentette be igényét a Kürten fejére kitűzött jutalomra

14 személy között osztják szét a 15 ezer márkás jutalmat

Berlin, július 7. A düsseldorfi kéjgyilkos már elvette büntetését, a hatóságokat azonban még mindig foglalkoztatja Kürten Péter esete. Mint ismeretes, annakidején, amikor a tömeggyilkosságok napfényre kerültek s a nyomozhatóságok hetekig teljesen sikertelenül nyomoztak a tömeggyilkos után, 15 ezer márká jutalmat tűztek ki annak, aki a borzalmas gyilkosságok elkövetőjét rendőrkékre juttatja. A kitűzött jutalom körül most elkezdett harc támadt. Az történt ugyanis, hogy nemkevesebb, mint nyolcvan személy jelentette be igényét a tizenötezer márkás jutalomra.

A döntést az ügyben a porosz igazságügyi minisztérium fogja meghozni. A minisztérium olyképp döntött a vitás ügyben, hogy tizennégy személyt vesznek tekintetbe a jutalom szétosztásánál. A legnagyobb összeget közülük Kürten felesége fogja kapni, ugyszintén tetemes jutalmat kap az a fiatal leány is, aki találkozott Kürtennel s ezután egy levelet írt a találkozóról egyik ismerősének. A levél a rendőrség kezébe került s nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Kürtent elfogják.

„Hogyan lehet gyorsan és örök időkre megakadályozni a háborút?“

Luigi Carnovale, egy olasz emigráns terve a világbéke megteremtésére. Hetilapot alapítottak az új terv propagálására

Luigi Carnovale Ezt a nevet tessék jól megjegyezni. Író és újságíró. Szerzője két olasz könyvnek, amit angolra is lefordítottak. Az egyik könyvnek a címe: „Az olasz emigránsok zsurnalisztikája Amerikában“. Ebből a címből kiderül, hogy Luigi Carnovale is újságíró, azonfelül emigráns.

Ugy is mint újságíró, aki tele van a legjőindulatubb világmegváltó fantáziával, úgyis mint emigráns, aki — minthogy nincs otthona — az egész világot szeretné hazájának hétynelvé lapot indított, Chicago Courier címen Chicagóban. A lapnak, noha csak hetilap, világraszóló programja van és pedig kérdés formájában: „Hogyan lehet gyorsan és örök időkre megakadályozni a háborút?“

Felelet:

1. Nem a leszereléssel.
  2. Nem a Népszövetség nemzetközi béke bírósága útján.
  3. Nem baráti szövetségekkel, vagy kereskedelmi szerződésekkel, vagy hasonlókkal.
  4. Nem a Kellog-paktummal.
  5. Nem a háboruellenes neveléssel.
  6. Nem a vallással.
  7. Nem erkölccsel.
  8. Nem a Monroe-doktrínával.
  9. Nem Malthusianizmussal.
  10. Nem az Európai Egyesült Államok gazdasági koncepciójával.
- Hanem: Egyesüdjedül a semlegesség alóli fel szabadulással. Vagyis: ha a világ bármely részén két nép kö-

Unió ucca 6 szám alatt van a legjobb, legmodernebb könyvtár:

„LIBRO“

Ujdonságok könyvtára, tisztakönyvek könyvtára, jó könyvek könyvtára. Előfizetés naptól napig tart.

Pop-Csicsó

M

m

Jorga ad

Cluj-Kolozsvár, tudósítójától). A és Vaida Sándor között sétálnak és van és Vaida, Ba adták Maniának a rozatát: nem fogják kérni, hogy vegy parasztpárt irány remete baráti sz a két veterán fe gelte őket, megkö tés t kijelentette leges és visszavo százados tölgyeind enről eldiskurált románság emanci végeredményben Sándor üres kézzé várra.

A százas bizotts adott plasztikus erdélyi vezetők fo nek. Egylőre ne parasztpárt új ha tosan meghatáro hogyan akarják a met elindítani. De Maniu visszavonul kibontását jelent belpolitikai aréná éles közelharok f

Valam tikus

Kérdezem Vaida vége?

— Ha én prófé szolja a volt belüg liciájával.

— Igaz-e, amit zeti parasztpárt zásai a felsőbb kö detlenségéből fakad

— Szó sincs ról kategórikusan. — lyen dinasztikus é senki közülünk ne akár meg is érints grativákat. Csak az szedemben is leszö uralkodót meggyöz tikai élet mai irán szág kárára van.

A korn támoga

— A jelenlegi magat?

— Ameddig Cuzamát élvezi, előrelá maradni — válasz belügyminiszter.

Cuza professzori nak eszébe jut a szereplése. Az ősz lyesnek tartja, hog ment a választási röleg nyilatkozik a a hallatlan terror eredményt tudott szont, hogy akik a tak, azonosak-e azo nemzeti parasztpár tási kartell.

A zsidó szűz

— Ha jól tudom, tünk együtt — m ván. A kamara volt megbékélni a cion

— Nem szabad a szágba tömöríteni. vatásuk, hogy a ne és terjesszék a hal szen a zsidóknak minden iránt, ami

Próbálunk csende arról, hogy a zsidó heti ezt a missziój dese egészségesebb den rév. Pop-Csicsó rálni. Valósággal tnak ez a régi harco

— En magam is utóbbi időben az in Ne értsen félre, a értelmében állítom vagyok a nemzetek

Pop-Csicsó és Vajda üres kézzel jöttek haza Badacsonyból

Még a párt két alvezérének sem mondta meg Maniu, hogy miért mondott le

Csöndes beszélgetés Vajdával és Pop Csicsóval a politikáról és a zsidókról

Jorga addig marad uralmon, míg Cuza támogatja

Cluj-Kolozsvár, július 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). A Patria szerkesztője és Vajda Sándor Hunyadi téri palotája között sétálnak csöndesen Pop-Csicsó István és Vajda. Badacsonyból jöttek. Adták Maniunak a százas bizottság határozatát: nem fogadják el a lemondását s kéri, hogy vegye át ismét a nemzeti parasztpárt irányítását. A badacsonyi remete baráti szeretettel ölelte keblére a két veterán fegyvertársat, megvendégelte őket, megköszönte a szíves látogatást s kijelentette, hogy lemondása végleges és visszavonhatatlan. A lugas évszázados tölgyeinek árnyékában sok mindenről eldiskuráltak egymással az erdélyi románság emancipációjának harcosai, de végeredményben Pop-Csicsó és Vajda Sándor üres kézzel tértek vissza Kolozsvárra.

A százas bizottság ülésén Vajda Sándor adott plasztikus formában kifejezést az erdélyi vezetők forrongó elégedetlenségének. Egylőre nem alakult ki a nemzeti parasztpárt új harci frontja. Nincs pontosan meghatározva, hogy ki ellen és hogyan akarják a párt vezetői a küzdelmet elindítani. De annyi bizonyos, hogy Maniu visszavonulása egy új harci lobogó kibontását jelenti. Valószínű, hogy a belpolitikai arénában közelebről igen éles közelharok fognak lejátszódni.

Valamennyien mélyen dinasztikus érzelműek vagyunk

Kérdezem Vaidát: Mi lesz ennek a vége?

— Ha én proféta volnék... — válaszolja a volt belügyminiszter szokott maliciájával.

— Igaz-e, amit beszélnek, hogy a nemzeti parasztpárt legújabb megnyilatkozásai a felsőbb körökkel szembeni elégedetlenségéből fakadnak?

— Szó sincs róla — válaszolja Vajda kategorikusan. — Mi valamennyien mélyen dinasztikus érzelműek vagyunk és senki közülünk nem gondol arra, hogy akár meg is érintse a legfelsőbb prerogativákat. Csak arról lehet szó, amit beszédemben is leszögeztünk: igyekszünk az uralkodót meggyőzni arról, hogy a politikai élet mai iránya helytelen és az ország kárára van.

A kormány marad, amíg Cuza támogatását élvezi

— A jelenlegi kormány tartani fogja magát?

— Ameddig Cuza támogatását és bizalmát élvezi, előreláthatólag a helyén fog maradni — válaszolja ironikusan a volt belügyminiszter.

Cuza professzorral Pop-Csicsó Istvának eszébe jut a Zsidó Párt választási szereplése. Az ősz politikus nagyon helyesen tartja, hogy a zsidóság önállóan ment a választási küzdelembe és elismerőleg nyilatkozik arról, hogy a zsidóság a hallatlan terror ellenére is oly szép eredményt tudott elérni. Nem tudja viszont, hogy akik a Zsidó Pártra szavaztak, azonosak-e azokkal, akik 1928-ban a nemzeti parasztpárttal kötöttek választási kartell.

A zsidók maradjanak meg a szétszórásban...

— Ha jól tudom, mi a cionistákkal mentünk együtt — mondja Pop-Csicsó István. A kamara volt elnöke sehogysem tud megbékélni a cionisták célkitűzéseivel.

— Nem szabad a zsidókat egyetlen országba tömöríteni. A zsidóknak az a hivatásuk, hogy a nemzetek között éljenek és terjesszék a haladás gondolatait. Hiszen a zsidóknak különös érzékük van minden iránt, ami új.

Próbálunk csendes ellenvetéseket tenni arról, hogy a zsidóság amugyis betöltötte ezt a misszióját, viszont elhelyezkedése egészségesebb lesz. De hiába minden rév, Pop-Csicsó nem hajlandó defektálni. Valóságos tüzebejön a demokráciának ez a régi harcosa, amikor kijelenti:

— Én magam is sokat haladtam az utóbbi időben az internacionalizmus felé. Ne értsen félre, a szónak nemesebbik értelmében állítom ezt. Feltétlenül hivatkozom a nemzetek közötti megértés és

béke gondolatának. Az utóbbi esztendő eseményei meggyőzték arról, hogy csakis a megértés és az egymáshoz való közeledés koncijáns szelleme segítheti át a világot a nehézségeken és óvhatja meg a súlyosabb megrázkódtatásoktól. A gyűlölködés elvakult és igazságtalan — ennek meg kell szünnie, hogy helyet adjon a jóhiszemű megértésnek. Gyűlölettel csak rombolni lehet, az építés és a jövő a haladó demokratáké.

Igy beszél Pop-Csicsó, aki végül is elismeri, hogy nagyon kevésbé ismeri a cionizmus célkitűzéseit és megígéri, hogy alaposabban fog foglalkozni a problémával.

Mi is a gettóban élünk

Megkérdeztem Vaidát, hogyan gondolkodik a Jorga-kormányról, Vajda hallgat egyideig, aztán kiböki:

— Mi is évszázadokon át éltünk a get-

Nyaralattás a püspök-fürdőben gyerekeknek

(állandó tanárnői felügyelettel szülők nélkül is) és felnőtteknek villalakszobákban, lakás és kitűnő ellátás tetszés szerint orth. kóser vagy magyar konyha havi 3500 L. Rádióhullám fürdője s strandja szeszáción! Szellemileg kimerülteknek elsőrendű.

tóban és mégis megvagyunk. Majd csak ezt is kibírjuk valahogy.

— Volna egy aktuális kérdésünk: miért vonult vissza Maniu a politikai élettől?

Pop-Csicsó István válaszol:

— Azt ebben az országban egyedül Maniu tudja. Képzeld, még nekünk sem mondta meg...

A két politikus összemossolyog, aztán egymásba karolva, tűnnek el a Vajda-palota boltozatos kapualjában. (k. r.)

Elsikkasztotta a rendőrség pénzt és megszökött az innsbrucki rendőrfőnök

Megint botrány tört ki egy „Heimwehr“-vezér körül

Innsbruck, július 7. Az osztrák politikai és közéletnek újabb botránya van. Megszökött ugyanis dr. Hücl Walter, az innsbrucki rendőrfőnök, aki ellen titokban eljárás volt folyamatban különféle elsikkasztott közpénzek miatt. Az innsbrucki rendőrségnél ugyanis már hosszabb idő óta észre-

ték, hogy valaki rendszeresen pénzt sikkaszt el a rendőrség pénztárából. A gyanu a rendőrfőnökre terelődött, akik titokban el is mozdítottak az állásból. Az ügyészség pedig eljárást indított ellene, ugyancsak titokban. A nagy titkolódásra azért volt szükség,

mert dr. Hücl Walter az osztrák politikai életben is nagy szerepet játszott, még pedig a Heimwehreknek volt egyik főtámasza. A diszkret nyomozás során sikerült annyit elérni, hogy dr. Hücl Walter ur megszökött és most saját rendőrsége bittal ütheti nyomát.

Ferenc József azt tanácsolta Miron Cristeanak, hogy a román papok ne tartsák be Apponyi rendeletét

Érdekes vita a szenátusi bizottságban az Anghelescu és az Apponyi-féle iskolatörvényről Négy osztály gimnáziumból és négy osztály liceumból fog állani a középiskola

Bucuresti-Bukarest, július 7. A szenátus közoktatásügyi bizottságában a középiskolai oktatás reformjavaslatát tárgyalták. Sándor József megállapítja, hogy ez a törvényjavaslat elhamarkodva és kellő tanulmányozás nélkül készült és különösen a kisebbségi iskolákra nézve jelent súlyos terheket. Az egyházi iskolákat az állam nem támogatja és nem teljesíti e téren tett ígéreteit.

Anghelescu volt liberális miniszter szerint a magyar időkben sokkal nagyobb volt az üldözés, mint ma, amikor nem is lehet ilyesmire beszélni. Az összes tanároknak és tanítóknak magya-

ul kellett beszélniök. Az Apponyi-féle közoktatásügyi törvény alapján 200 román iskolát zártak be.

Miron Christea patriarcha előadja, hogy annakidején a magyar kormány elrendelte, hogy a templomokban magyarul kell imádkozniok. Ő emiatt Ferenc József királyhoz ment panaszra, aki azt mondta, menjen haza és mondja meg papjainak, hogy ne tartsák be ezt a montruózus rendeletet.

Jorga is válaszol Sándornak és türelmes gondolkodását többek között azzal is jellemzi, hogy a Bánátban egy kisebb ségi tanárnót nevezett ki egyik állami

iskolába.

Anghelescu megjegyzi, hogy a Népszövetség is konstata, mennyire liberálisok Románia törvényei a kisebbségek iránt.

A bizottság a felszólalások után úgy döntött, hogy négy osztályos gimnázium és négy osztályos liceum lesz a középiskolákban, tehát összesen nyolc osztályból fog újból állani a középiskolai oktatás. Miután a képviselők egy része a négy gimnázialis és három liceális osztály mellett foglalt állást, Jorga kijelentette, hogy a parlamentre bizza ennek a végleges eldöntését.

A pápa új enciklikájában arcátlanak mondja Mussolinit

Ujból kiélesedtek az ellentétek a Vatikán és Olaszország között

Róma, július 7. A Vatikán és Olaszország között a Katolikus Akció ügyében támadt konfliktus újabb fordulóponthoz érkezett, amennyiben a pápa egy most kiadott enciklikájában példátlanul elkeseredett és súlyosan elítélő hangon bélyegzi meg az olasz kormány magatartását.

A pápa a „patriarchához, bibornokokhoz, primásokhoz, érsekekhez és más főpapokhoz“, enciklikát intézett, amelyben köszönetet mondva a világ minden tájáról érkezett részvétért, többek között a következőket állapítja meg:

— A történeteket kevés szóval össze lehet foglalni. Halálos döfést akartak mérni arra, ami atyai és lelkipásztori szívünknek a legdrágább volt és mindig a legdrágább marad.

A Katolikus Akció betiltását, a fasiszta sajtó támadásait és Mussolini jegyzékét a pápa a következőképpen kritizálja:

— Magas életkorunk és a könyvtári szakban való tevékenységünk ellenére ritkán került kezünkbe olyan okmány, amely annyira célzatos és annyira ellenében áll az igazsággal és az igazságossággal, mint ezek az írásművek. A

pápa Mussolini magatartását így jellemzi:

„Meggondolatlan, hogy ne mondjuk, arcátlan“.

Az enciklika ezután részletesen cáfolja azt a szemrehányást, hogy a Katolikus Akció politikai működést fejlett ki, végül pedig a következőket jelenti ki a pápa:

— Elvitathatatlan kijelentések egész rendszerével és nem vitatható megváltoztathatatlan tényekkel állunk szemben amelyek nem hagynak kétséget az iránt a szándék iránt, hogy az ifjúságot a zsenge gyermekkortól a felnőtt férfikorig teljesen és kizárólag egy kormányzati rendszer számára vegyék igénybe, még pedig olyan eszmevilág alapján, amely a pogány értelemben vett állam valóságos és teljes istenítésében merül ki. Az egyház soha nem vitatta az államok jogát és kötelességeit az állampolgárok nevelése tekintetében, de az államnak minden esetre hivatása keretén belül maradnia.

Üzletfelosztásból származó

MODERN HÁLÓSZOBA

Bagatelért kapható Rudolf Mossenál

CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand (v. Wesselényi u.) 8. (Sipos-ház)

1931. július 8.

szta!
szta!

merülne fől, a
aradhatnak indiffe-
lisak, hanem azon-
ia-nyilatkozatot kell
llam mellett, amely-
akkor meg kell bélye-
államot, amelynek
sban nincs igaza.

ország átlépett a
teréről, az ember-
etére, a semleges
aladéktalanul kell,
engeri és légi erejé-
mmerciális forrásai-
rös, de igazságtalan
ételére.

eknek van igaza, ak-
nemzetek kell hogy
öngé és igazságtalan
provokálta a hábo-
mzeteknek az eddigi
mindig igaza volt.
megtámadni a far-

nemzet konfliktusa
ális országnak min-
ia a háboruba és
etnek az oldalán,
tekintet nélkül arra,
nemzetek bármelyike

k ez a koncepciója,
hogy az összes nem-
erni pontosan — és
rtően — hogy kinek
go Courier“ egyéb

látszik, hogy Luigi
e van jóhiszeműség-
ányai irányában és
berisét meg fogja
felismerése. Arra

lt, hogy annyi igaz-
zet, ahány érdek
Carnovale vezér-
o Courierban és azt
berek kell, hogy test-
mást és pedig fizikai
en. Fizikai tekintet-
an egy apától szá-
egy anyától: a Föld-
t a munka heroiz-
nagszerűsége mind-
ával iveli át. Ilyen

Carnovale, tehát
Ha ő állana egy
geseknek, bizonyá-
dníok, abban az eset-
ga lenne az erősebb
akkor is a bárány-

a, beterjesztette-e a
t a tervezetét. Ha
rendre térnek fölötta
fölsőlegessé teszi a
ntézményt.

diplomáciai viszony
között. Kovnóból je-
ikána követségét lik-
bert a Szentszék nem-
nhoz kinevezett köve-
a diplomáciai viszony
nia között megszakad-
született egy négy-
ből jelentik: A Fok-
nevű néger falujában
ony öt gyermeknek
zony rendes termé-
hónapjai alatt oly fe-
kozott nála, hogy

ejtették a nem minde-
ást. Egyébként min-
sleges és egyelőre ug-
ujszólt a lehető leg-
at.

doktorokban. London
nald angol miniszter-
és a londoni franci-
aut tegnap az oxford
ásán az egyetem dis-
lták. Minden célzato-
ó, hogy Hoover akció-
— disz doktorokba

— igen örvendete-
az angol tözsdén, ak-
emen.

k könyvtára,
l napig tart.

„II. Vilmos az élő Halott, — Herzl a halott Élő“

Jabotinsky, Ussischkin és Stephen Wise koncentrikus támadásai az angol kormány és a weizmanni kurzus ellen

Jiczhak Grünbaum új politikát kíván Anglia felé, a kolonizációban azonban fenn akarja tartani a weizmanni kurzust

Bazel, július 7. A cionista világtalálkozó általános vitája Ben Gurion, palesztinai munkaszervező beszédével vette kezdetét. Élesen támadta az angol mandatórium hatalmat és kijelentette, hogy a Macdonald levelet Palesztinában halott dokumentumnak tekintik. Kifejtette, hogy a palesztinai kormány nyilvánvalóan bojkottálja a zsidókat a közmunkáknál, sőt a zsidó területeken is, ahol kötelessége lenne a közmunkálatoknál a zsidókat alkalmaznia.

— Nem akarunk az imperializmus játék szerepe lenni — kiáltotta Ben Gurion. A

Jabotinsky a tribünön

Ben Gurion éles támadásban részesítette a revizionistákat is.

Ezután Vladimir Jabotinsky, a revizionisták vezére lépett a tribünre. Jabotinsky beszéde alatt a kongresszus termét zsufolásig megtöltötte a delegátusok és vendégek sokasága. Általános figyelem és nagy érdeklődés közepette tartotta meg hatalmas beszédét.

— A gazdasági építés és a politikai rezsim közötti szoros kapcsolat — mondotta Jabotinsky — oly természetes, hogy azt fölösleges itt bizonyítanom. Jóllehet csak pozitív és különösen gazdasági pozíciók meghódításával lehet megvalósítani a cionizmust. De azt hiszem, túlzás azt mondani, hogy ezek a pozíciók egymagukban is magukkal fogják hozni a politikai javulást is. Ezt nem lehet bebizonyítani. A cionista építómunka mind a kettőt megköveteli. Tényeket és eredményeket igényel, de a további fejlődésnek kétségtelen előfeltétele a politikai küzdelem, hogy a dolgok úgy alakuljanak, ahogyan azoknak alakulást látni akarjuk. Ebből a szempontból kell szemügyre venni Palesztinát és a mozgalom helyzetét. A legoptimistábbak és a legszűkebbek agyaránt úgy képzelik közülünk, hogy a mai komplikált feltételek mellett is, a politikai helyzet valamikor ideálisan kedvezővé alakulhat ki. A politikai helyzet problémáját nem az a kérdés képezi, hogy vajjon egészen jó-e vagy sem, hanem a kérdés az, hogy: elviselhető-e, vagy elviselhetetlen. Nem az apró részletek kritikájáról van szó, hanem egy világos feleletről arra a kérdésre: ezen az alapon lehet-e reményteljesen továbbfolytatni a munkát, vagy sem.

A Macdonald-level Jabotinsky megvilágításában

— Az 1930. évi Passfield-féle Fehér Könyvet egyhangulag elvetjük. De kétségek vannak a Macdonald-level körül. A Passfield-féle dokumentummal szemben, bizonyos, hogy a Macdonald-level olyan pontokat is tartalmaz, amelyeket természetesen pártkülönbség nélkül mi is akceptálunk. Ime: annak elismerése, hogy a kormány a Zsidó Nemzeti otthon megteremtését nem a végső kikristályosodás, hanem fejlődése szempontjából szemléli, annak elismerése, hogy a földnélküli araboknál csak azok jöhetnek számításba, akik be tudják bizonyítani, hogy bérletüket a zsidó földvásárlással kapcsolatosan vesztítették el; hogy a zsidó munkásokat az állami közmunkáknál a zsidó lakosság teherviselése arányában fogják tekintetbe venni. Ezzel szemben azonban vannak súlyosan hátrányos pontjai ennek a levélnek és én félek, hogy ezek a dominálók. A Macdonald-level a Fehér Könyv érvénybenmaradásának elismerésével veszi kezdetét. Ez azt jelenti, hogy a Fehér Könyvnek azon pontjai és irányelvei, amelyekről a Macdonald-level nem tesz említést, mégis érvényben maradnak, mert maga a Fehér Könyv is érvényben marad. Ha mi a Macdonald-levelet elfogadjuk most a kooperáció bázisánál, akkor ez logikusan és világosan azt jelenti, hogy ezzel elismerjük a Passfield-féle Fehér Könyvet. A legveszedelmesebb az a zürzavar, hogy a mandátumot és a kormány politikáját párhuzamosan különböző dokumentumok interpretálják, dokumentumok, amelyek egymással ellentmondásban állanak, de amelyek mind érvényesek.

cionista politikának megfelelően és az európai demokrácia támogatásával közvetlen megegyezést akarunk létrehozni az arabokkal. A zsidó-arab problémát nem oldja meg sem a zsidó állam, sem a binacionális állam, de az sem, hogyha Palesztinában csak zsidó kulturcentrumot létesítünk, hanem a szabad bevándorlás megnyitása az ország felvevőképességének arányában. A megoldás útja csak az lehet, hogyha a lakosság egyik rétege se legyen elnyomva és mindkét réteg jogos követeléseit teljesítést nyerjen.

Jabotinsky a tribünön

Jabotinsky kifejti továbbá, hogy a Macdonald-level vétőjogot ad az araboknak a kormány minden egyes lépésénél a mandátum végrehajtásában.

— A cionizmus végcéljának kérdéséről — mondotta — a közjogilag biztosított otthon fogalmának, valamint a „nemzeti otthon“ megjelölésének egyaránt jogi tradíciói vannak. Az „állam“ fogalma világosabb és a „Zsidó állam“ fogalmának magva két momentumban rejlik: **első sorban többségben, másodsorban önkormányzatban.** Az önkormányzás elasztikus momentum. Megingathatatlan, merev valami azonban a zsidó többség momentuma. Ha ez álmodozás lenne, akkor is igen nemes. Ha jogos volt az, hogy a zsidók visszatérését Palesztinában elismerték, akkor minden lépés és intézkedés, amely ezt lehetetlenné teszi, — jogtalan.

Zsidó többség a Jordán mindkét partján

— Ezen szemlélet után a kongresszusra marad annak megállapítása, hogy milyen a mai politikai helyzet. Az igazságnak megtisztító hatása van. Mindannyian kifáradtunk a folytonos kerülgetésben. Én egy javaslatot terjeszték önök elé, amely így hangzik: „A cionizmus célja, amely a „Zsidó állam“, nemzeti otthon, vagy „közjogilag biztosított otthon“ kifejezései közül értendő, — egy zsidó lakosságú többség megteremtése a Jordán mindkét oldalán“.

Helyreállítani: csak a zsidó nemzeti államot lehet

— Mit jelent a „Zsidó állam“? Egy ország akkor lesz zsidó országgá, abban a pillanatban, amint ott egy zsidó többség van. A balti államokban 400 évvel ezelőtt egy hatalmas kulturképességgel megáldott nép dolgozott és alkotott: a német nép. A német volt a szervező, a pap, a tanító. Mindent a németek teremtettek meg ott, csak — többséget nem. Riga és Dorpat ma ezért nem német városok. Sajnos, olyan világot élünk, amelyben nem elemző kultúrterületeket teremteni és alkotni. Ezek az alkotások csak akkor tartósak és maradtatók, ha a kultúrát hordozó nép többséget alkot az országban. Elsősorban a többség adja meg az állam nemzeti karakterét. A mandátum bevezetésében a Zsidó Nemzeti otthonnak a Szent Földön való helyreállításáról van szó. **Helyreállítani — csak a zsidó nemzeti**

Ussischkin megrázó kiáltványa Angliához

— Mindig nagy ellensége voltam és vagyok ma is a papírravetett definícióknak, legyen az akár Weizmanné, akár Jabotinskyé. A végcélok definiálása, bár hogyan is szövegezzük azt meg, elhatárolják az én ideálokat, amely sokkal nagyobb, sokkal szélesebb és sokkal magasabb, semhogy szabályok szűk keretei közé lehessen szorítani. Amikor azonban azt követelem a kongresszustól, hogy ne fektessen le definíciókat, akkor jogom van és joga van mindannyiunknak megkövetelni attól az embertől, aki tizenhárom éven keresztül állott táborunk élén, azt, hogy ne hozzon ide olyan definíciókat, amelyek szétrombolják a mi reményeinket. Weizmann doktor! Ön egy örök ígét hirdetett meg: „mi azt akarjuk, hogy Erec Jisrael annyira zsidó legyen,

államot lehet. Egy nagyarányú zsidó bevándorlás követelésének egyedüli legális alapja kizárólag az a körülmény, hogy a zsidó nemzeti otthon, zsidó többséget jelent. (Élénk helyeslés).

— Egy hitvallomást, egy optimisztikus hitet kell tegyék önök előtt. Mindannyiunkat megrendített Anglia magatartása. Én mondom ezt, mert én is hozzájárultam ahhoz, hogy a zsidó politika az angol politikával legyen összekapcsolva. És gyakran tettem fel önmagammak a kérdést: Vajjon hazugságot mondtam el a zsidó népek? Ha arra a meggyőződésre jutok, hogy nem mehetünk tovább együtt Angliával, akkor én leszek az első, aki ezt meg fogja mondani.

Az erők parallelogrammja

— Hogyan jutottunk ideig? A politikában is fennáll az erők parallelogrammja. A mi politikánkban az egyik komponens: Anglia, Anglia lelkiismerete, Anglia érdeke. A másik komponens azonban: a mi politikánk. Bármilyen kicsi is, de ennek irányától is függ az eredők iránya. Ha igaz lenne, hogy a legjobb metódusok sem segíthetnek, akkor elvesztett a remény. Ha azonban azt mondhatjuk, hogy ilyen elgondolások között az eredmények másképpen alakulhattak volna más metódusok mellett, akkor ez az optimisztikus álláspont. Ma még az az optimisztikus álláspont, amelyet a biztos sanszok erősítenek meg. Ha kezdetül fogva feltártuk volna Anglia előtt a helyzet tarthatatlan voltát, akkor ma azt kellett volna mondjuk, hogy így nem megy tovább. Miután azonban számtalan szónoklattal hozzájárultunk ahhoz, hogy az angol nép azt higgye, hogy a politikai helyzet tökéletesen kielégítő, egészen más szituáció áll elő. Döntson akár a pesszimizmus és a reményvesztettség, akár a belátás optimizmusa, egy bizonyos: hibáztunk. Most az új és a végleges kísérletet akarjuk véghezvinni, de új metódusokkal. Azt hiszem, jogom van az egész kongresszus nevében kijelenteni, hogy a zsidóság beállítása ezekkel a kérdésekkel szemben igazán optimisztikus. Sokan mondták, hogyha nem megy Angliával, akkor el vagyunk veszve. Nem! Mi szemtől meg vagyunk győződve arról, hogy nem egy bizonyos állammal együtt keletkezik a mi reményeink. És hogy a mi reményeink nem tűnnek el bizonyos orientációkkal sem.

Jabotinsky optimizmusa

— Olyan naivul, mint ahogy évekket ezelőtt hitték azok a bázei kaszinóban, amikor még egész fiatal fiu voltam, éppen olyan naivitással hiszek ma is a világ becsületességében, az igazi tények erejében, a nép hatalmában és a civilizációban. Én hiszem, hogy a nagy problémát el fogja dönteni a morális hatóerő hatalmi tényezője és hogy a zsidó nép súlyos tényezőjét képezi ennek a morális hatóerőnek. Akár elfogadják ezt önök, akár nem — ez az én hitvallásom: **ani maamin** (én hiszek).

Jabotinsky megrázó és vaslogikával felépített beszéde után M. M. Ussischkin beszélt a kongresszushoz:

mint amilyen angol Anglia“. Önnek meg volt ehhez a bátorsága. Később azonban, a nehézségek következtében, visszavonta ezen kijelentését. Az Uganda-kongresszuson választanunk kellett Erec Jisrael és Herzl között. Ha ma olyan válasz előtt állunk, hogy vagy feladjuk örökre nagy reményeinket, vagy Önt ejtjük el, akkor mi Önt fogjuk feladni. A mi végcélnak világos és arról fölösleges minden beszéd. Köszönöm a revizionistáknak, hogy ifjúságunknak új reményeket adtak egy politikai jövőre. Arra kényszerítették bennünket, hogy harcoljunk az angol nép és az ő kormánya ellen. Anglia határtalanul erős és mi nagyon-nagyon gyengék vagyunk. Nekünk azonban szükségünk van Palesztinára, Angliának pedig nincs. Nálunk ez létkérdés és ez ad ne-

künk határtalan nagy erőt. Eppen ezért fordulunk Angliához az egész zsidó népek ezen tribünjéről: nagy, hatalmas angol nép! Ertsd meg, egy tizenhétmillió lélekből álló, hatalmas intellektuális erővel és határtalan idealizmussal rendelkező nép helyzetét, mely kétezer év óta vándorol és keresi ősi hazáját. Ne kényszerítsd bennünket arra, hogy civakodjunk Veled, ne felejtse el a bibliai elbeszélést, amely a hatalmas filiszteus Góliát és a kis judeai Dávid nagy küzdelméről szól.

Az élő halott és a halott Élő

— Herzl így szólott II. Vilmoshoz, a világ urához: „Segíts rajtunk, hogy visszazakapjuk hazánkat“. II. Vilmos nemmel választott. És Herzl elhagyta Palesztinát. Ma, husz évvel ezen történet után: II. Vilmos élő Halott és Herzl halott Élő. Erec Jisrael fel fogjuk építeni, akár akarják az angolok és az arabok, akár nem. Mi nem tudunk ülni és várni, ahogy ezt a revizionisták akarják.

— Apellálók önműhöz, mint egyike a legidősebb cionistáknak, akik a teremben vannak, aki a Chibath Zion első pillanatától kezdve átélte a mozgalom minden fázisát a mai napig: a mi programunk két maximális alkotóelem egyesítése kell legyen: a politikai maximum és a praktikus munka maximumának egyesége. Erről a kongresszusról ne menjenek el győzők és legyőzöttek. Az előjövő két esztendőben meg kell szűnjön a szétdebarolás, a széthúzás folyamata sorainkban. A belső gyógyulás hozzá fog járulni a külső gyógyuláshoz.

Grünbaum: Weizmann ellen a politikában, de Weizmann mellett a kolonizációban

Az általános vita további felszólalói éles támadásban részesítették a revizionistákat. Dr. Eder, az angol delegáció vezetője a Macdonald-level ellen és Weizmann politikája mellett foglalt állást. Ezután Jiczhak Grünbaum, a radikálisok vezére tartott beszédet, amelyben kifejtette, hogy a zsidó nép bizalma Anglia iránt nemcsak hogy megrendült, hanem teljesen megszűnt. Weizmann lemondását véglegesen kell tekintse a kongresszus és az új vezetőségnek új utakat kell keresnie, a palesztinai kolonizációban azonban fenn kell tartani Weizmann szociál-gazdasági kurzusát és a munkássággal való kapcsolatát. Jabotinskyvel polemizálva kifejtette, hogy a Zsidó Állam gondolata természetes valami, de ma nem aktuális harci követelmény. A harc inkább az erőteljes és a megszakítás nélküli építómunkára kell hogy koncentráldjék.

Stephen Wise éles támadása az angol kormány és Weizmann ellen

Dr. Stephen Wise newyorki főrabbi megrázó beszédében támadta Angliát és a weizmanni politikát.

— A zsidó nép ezen tribünjéről — mondotta — vádat emelek az angol kormány ellen a világ lelkiismerete előtt. Az amerikai zsidóság, a világ legnagyobb közössége nevében beszélek itt. Weizmann beszédének olyan csengése volt, mintha az angol kormány nyilatkozata lett volna. Az én beszédem egy, az angol kormány elleni nyilatkozat lesz. Nem vádolom az angol népet. Hogyan is támadhatnék olyan férfiakat, mint lord Balfour, Lloyd George, lord Plumer vagy Smuts tábornok. Ezek a férfiak képviselik valóban az angol népet, de nem egy Passfield és nem egy Chancellor.

Megsemmisítő kritikát gyakorol a Fehér Könyv fölött és hangsúlyozza, hogy a rendbiztonság, a föld és a bevándorlás képezi a zsidó nemzeti otthon megteremtésének kardinális pontjait. A biztonságot nem hagyhatjuk az arab bajonetteknek, hanem arra, hogy szűnjön meg az angol tisztviselők heccelő tevékenysége z arabok körében. Nem a férfiak védelmét kérjük Angliától, hanem azt, hogy az asszonyok, gyermekek és agastyánok életbiztonságát garantálja, mert ezek hullottak el többnyire az augusztusi pusztításoknál. Beszédének további során szabad földvásárlást, bevándorlást követelt és kifejtette, hogy Weizmann lemondását véglegesen kell tekinteni, mert ha Weizmann visszavonná lemondását, akkor ez joggal azt a benyomást keltené Angliában, hogy a zsidó világ hatalmas tiltakozási mozgalma nem volt egyéb a vizerpoharak rohamánál.

BONKALÓ SÁNDOR: AZ OROSZ IRODALOM TÖRTÉNETE. A nagy orosz irodalom történet a vallási, erkölcsi, politikai és társadalmi eszmék fejlődésének keretében a legújabb korig. 412 oldal. Régi ár 231, új ár 102 lej. Küldje be bélyegen Lepagenak Kvár és portómentesen kapja, vagy utánvéttel portóval. Kérje az olcsó könyvek jegyzékét.

Sláza

Amennyiben nekünk fel Erdélyt

Részvénytárs

Cluj-Kolozsvár, július 7. (Tudósítójától.) Kétszáz évvel ezelőtt a romániai gazdasági nagyobb problémáinak jelenlegi formájában ipar, hanem az ezzel teljes csődjét idéző bonyolult érdekkonfliktusokkal kell lennie. Mielőtt megkezdődne egy újabb olyan ballépés, hogy nem képesek egymással ellentétben mélyben hatalmas egyik termelési ágazat teljes mértékben pártfogása, azaz a zsidó ipar jelenlegi melék és borszerző előnyökhöz, ugyanakkor a talajt a megszesgyárak egész kényen járultak hozzá a fogyasztás csökkenéséhez, megfenntartották a gyökert.

Van egy melléklet, amelyet különösen gearu-féle törvény az ország gazdasági szociális keltett, gyárak leszállított új szeszitörvényre és eladás minden tét. Az ecetgyártás ország jóljövődésének esztendőkon kereszmániában. Az ecet függvénye a szeszitűg a fantasztiku panamák nem méltó életét, az ecettermemmi nem gátolha.

Az 1930-as szeszitűg napra tizenhét emelte fel az ecet a horribilis adóemelés kolatlan volt, mintalan. Indokolatlan a pénzügyi kormány az ecetipar az ecetben, miután a hokban az ecet előállítgasabb lett, mint ecetsavat forgalomban volt az adóteretében sujtógyárak, de igazsággalval az állam ecetgyártás lemmillió lej évi adókasszából.

Az ecetgyárosok elkövettek, hogy a metlen törvényesbizonyos körök invénybe, töröltessé azonban nem tört27-én a törvény ecetgyárosok tes hogy üzemüket levüli adóemelés kének versenyképes.

A metil

Ezzel elkövetkez kívüli rezsimje a nehéz dolga az okét ecetsav-gyárntek szindikátusbarosok legjobb esz az ecet literjét, literfokonként olya lomba, hogy egy 10 lejbe sem kerül törvény védelméhet ma is az ország, hogy ez az ipar nál fogva pregegészségügyi törvény élénken a lakosmetilalkohol kényrány. Tudvalevő, embert mérgezett Romániában és erősebb rendszerbe a metilalkohol egészségügyi törvény metil-tartalmat e as törvény már néven nevezend termékét kitiltott Nos, az ecetsav

Száznegyvenhét ecetgyáros utolsó fegyvere

Amennyiben nem szállítják le az ecet adóját, az ecetgyárosok új rendszerű ecetsav-gyárat állítanak fel Erdélyben. Egy év óta még semmit sem ért el az ország száznegyvenhét, egzisztenciáját vesztett ecetgyárosa. Hódít a metil-tartalmu ecetsav az országban

Részvénytársaságot alakítanak az ecetgyárosok, hogy új egzisztenciát kezdhessenek

Cluj-Kolozsvár, július 7. (Az Új Kelet tudósítójától.) Kétségen kívül áll, hogy a romániai gazdasági élet egyik legnagyobb problémája a szesz-törvény, mely jelenlegi formájában nemcsak a szesz-ipar, hanem az ezzel rokon termelési ágak teljes csődjét idézte elő. Ez a rendkívül bonyolult érdek-komplexum, melynek tekintettel kell lennie a gabona-, bor-, gyümölcstermelőre egyaránt, jelenlegi formájában olyan balkezesen van megoldva, hogy nem képes kiegyensúlyozni ezeket az egymással ellentétes érdekeket és végeredményben hatalmas előnyökhöz juttatja az egyik termelési ágat, ugyanakkor, midőn teljes mértékben paralizálja a konkurens rétegeknek a működését. A sokféle ágazó ipar jelenlegi stádiumában a bortermelekek és borszeszgyárak jutottak óriási előnyökhöz, ugyanakkor azonban kivették a talajt a mezőgazdasági és ipari szeszgyárak egzisztenciája alól, jelentékenyen járultak hozzá a belföldi gabonafogyasztás csökkenéséhez és tökéletesen megbénították a gyümölcspalinka-termelőket.

Az ecetipari válság

Van egy mellékága ennek az iparnak, amelyet különösképpen sújtott a Madgearu-féle törvényomrostum. Annakidején az ország gazdasági életében hatalmas szeszáción kellett, hogy az összes ecetgyárak leszállították üzemüket, mert az új szesz-törvény rendelkezései a termelés és eladás minden lehetőségét megbénították. Az ecetgyártás pedig egyike volt az ország jóljövélmező iparainak, mely esztendőnkön keresztül virágozhatott Romániában. Az ecetgyártás természetes függvénye a szesziparnak és mindaddig, míg a fantasztikus méretek öltő szeszpanamák nem mértékezték meg az ország életét, az ecettermelés rendes folyamatát semmi nem gátolhatta.

Felémelték az ecetadót

Az 1930-as szesz-törvény azonban máról-holnapra tizenhét lejről 42 lej 50 banira emelte fel az ecet literenkénti adóját. Ez a horribilis adóemelés éppen olyan indokolatlan volt, mint amennyire igazságtalan. Indokolatlan volt azért, mert ezzel a pénzügyi kormány harc képtelenné tette az ecetipart az ecetsav-gyártással szemben, miután a horribilis adó következtében az ecet előállítás ára lényegesen magasabb lett, mint az ár, amellyel az ecetsavat forgalomba hozzák. Igazságtalan volt az adóemelés azért, mert egzisztenciájában sújtott száznegyvenhét ecetgyárat, de igazságtalan volt a törvény magával az állammal szemben is, mert az ecetgyártás lehetetlenné tételével 85 millió lej évi adó maradt el az államkasszából.

Az ecetgyárosok természetesen mindent elkövettek, hogy a fantasztikus és értelmetlen törvényszakas, mely kétségtelenül bizonyos körök intervenciójára lépett érvénybe, töröltessék a szesz-törvényből. Ez azonban nem történt meg és 1930 június 27-én a törvény életbelépésének napján az ecetgyárosok testületileg kimondták, hogy üzemüket leállítják, mert a rendkívüli adóemelés következtében nem lehetnek versenyképesek az ecetsav-gyártással.

A metiltartalmu ecetsav uralma

Ezzel elkövetkezett az ecetsav versenyen kívüli rezsime az országban. Nem volt nehéz dolga az ország területén működő két ecetsav-gyárnak, melyek azonnal siettek szindikátusba tömörülni. Az ecetgyárosok legjobb esetben 15 lejért adhatták az ecet literjét, ugyanakkor az ecetsav literfokként olyan olcsón került forgalomba, hogy egy liter hígított ecetsav ára 10 lejbe sem került. Így az ecetsav a szesz-törvény védelmébe terjedhetett és terjedhet ma is az országban, annak ellenére, hogy ez az ipari termék vegyi tartalmánál fogva pregnánsan megszegi a közegészségügyi törvény rendelkezéseit. Még élénken a lakosság emlékeztében él a metilalkohol kérdésében kipattant botrány. Tudvalevő, hogy a metilalkohol 123 embert mérgezett meg egy esztendőben Romániában és ezért a kormány a legerélyesebb rendszabályokat léptette életbe a metilalkohol ellen. Az 1922-ös közegészségügyi törvény még kétezerrelék metil-tartalmat engedélyezett, de az 1930-as törvény már kategorikusan minden néven nevezendő metil-tartalmu ipari terméket kitiltott a forgalomból.

Nos, az ecetsav, mely most mintegy kor-

mánytámogatással uralja az ország piacát, jelentékeny metilmennyiséget tartalmaz. Az ecetsav a fadestillálás után előállított termék, melyből a metil-tartalmat semmiféle kémiai reakcióval kivonni nem lehet. És annak ellenére, hogy közegészségügyi körök is, az ecetgyárosok is többiben felhívták az ecetsavnak az egészségre káros összetételére a kormány figyelmét, nem történt semmi. Az ecet adóját nem szállították le, az ecetgyárosok több mint egy esztendeje állnak egzisztencia nélkül és ugyanakkor az ecetsavgyárak szinte elképzelhetetlen sikerrel törtek előre a piacon.

Klein Jakab ötlete

Ebben a helyzetben találta az ecetgyárosokat az 1931-es év is és még mindig hiábavalónak bizonyult minden olyan irányú törekvés, amely a pénzügyminisztériumot az egyetlen helyes megoldásra: az ecetadó leszállítására bírta volna. Ilyen körülmények között következett be a romániai ecetiparnak olyan nagyhorderejű eseménye, mely bombaszerűen csapott le az ipari életbe. Az erdélyi és bánáti ecetgyárosok július 7-én, kedden konferenciát tartottak Kolozsváron és ezen Klein Jakab bánffyhungyadi szeszgyáros olyan tervvel lépett a nyilvánosság elé,

amely legalább is részben megoldaná az erdélyi és bánáti ecetgyárosok egzisztenciális problémáját. A konferencia előtt Klein Jakab ismertette tervét. E terv szerint, amennyiben a pénzügyminisztériumot nem lehet rávenni arra, hogy az ecetadó leszállításával oldja meg az ecetipar válságát, az ecetgyárosok tömörülnének részvénytársaságba, amely megvetné az első szintetikus ecetsavgyár alapját Romániában.

Az ecetsavgyártásnak ez a módja nemcsak Romániában, hanem egész Európában is nagyon kevésbé ismeretes. Németországban és Svájcban éppen a fadestillálás útján nyert ecetsav metiltartalma miatt olyan gyártási módszerhez folyamodtak, mely teljes mértékben mentesíti az ecetsavat a metiltől. Ezt az ecetsavat nem fadestillálás melléktermékeként kapják, hanem karbidból. Klein Jakab tervének előterjesztésével egyidejűleg felemlítette azt is, hogy már megvezést létesített a dicsőszentmártoni Nitrogen Rt.-val a karbidtermékek kizárólagos felhasználására és ez a megegyezés már a Monitorul Oficial egyik legutóbbi számában meg is jelent.

Az utolsó fegyver

Az ecetgyárosok konferenciája hosszas

Julius 7-én életbelép a Hoover-moratórium

Létrejött a megegyezés Franciaország és Amerika között. Németország kötelezte magát arra, hogy a moratórium révén megmaradó összegeket nem fordítja hadicélokra

Párizs, július 7. Éjszaka létrejött a megegyezés a francia és az amerikai kormányok között a Hoover-javaslatok tekintetében.

Ezzel a gazdasági ujjaépítés évének életbe léptetése biztosítva van. A francia kormány közelebről Párizsba konferenciára fogja összehívni a Young-tervben érdekelt hatalmakat, hogy a

technikai részletkérdésekben is teljes megegyezés jöhessen létre. Az ujjaépítési év július 7-én életbelép.

Párizs, július 7. Az amerikai-francia megegyezés jöhessen létre. Az ujjaépítési példányban francia nyelven kiállították és parafálták. Egyik példányt Lavál, a másikat Mellon vette magához. Washington, július 7. A lapok sze-

ÉRTESÍTÉS

A cluji előkelő körökben már eddig is megbízhatóságukról előnyösen ismert

Weisz Fivérek

hosszabb párizsi tanulmány utjukról hazaérkezve a

Calea Regele Ferdinand 5
alatt (Szabó Jenő-házban)

szőrme szalónt nyitottak

A cég mottója elsőrendű párizsi divatu munka — nagyon olcsó megnyitási árak.

A most felvállalt alakítások ez idényben díjmentesen lesznek molykár ellen megölvva.

Saját érdekében keresse fel szalónunkat.

tanácskozások után hozzájárult Klein Jakab koncepciójához és a jelenlévők valamennyien részvényjegyzőkként jelentkeztek az új részvénytársaság megalakításához. A jelen volt negyvenöt ecetgyáron kívül a távolmaradtak nagyrésze táviratban járult hozzá a tervhez. Hangsúlyozta azonban a konferencia, hogy a gyár felállítását utolsó fegyvernek használja fel, mert még mindig biznak abban, hogy a pénzügyminisztérium az ecetadó leszállításával lehetővé teszi az ecetgyárak további működését.

Módosítják a szövött- és selyemárak fényüzési és forgalmi adóját

Az eddigi adók helyett egyenes illetéket fognak szedni a kötött- és selyemárak után

Bucuresti-Bukarest, július 7. (Az Új Kelet tudósítójától.) A pénzügyminiszter egy bizottságot nevezett ki, amely a fényüzési és forgalmi adórendszer módosításának kérdésével foglalkozik. Ugyancsak a bizottság feladata, hogy revízió alá vegye azon termékek középértékeit meghatározó egységes tarifát, amely alapján a fényüzési és forgalmi adót szedik. A legfontosabb módosítások a szövött áruknál, valamint a se-

lyemtermékeknél lesznek.

Az országban gyártott szövöttárakat, valamint a mesterséges, vagy nyers selyemmel átszőtt termékeket nem fogják a 16 és fél, illetőleg 11 százalékos fényüzési és forgalmi adóval megterhelni. Ezt az adót egy, a selyemszálakra alkalmazott illeték fogja helyettesíteni, amelyet a következőképpen állapítottak meg:

Természetes, vagy nyers selyemszálak

és beszövések után kg.-ként 2.80 lej illeték fizetendő. Importált mesterséges szálak illetéke 110 lej kg.-ként.

Az országba behozott, vagy itt termelt selyemgubók után 65 lej illeték fizetendő kg.-ként.

A fenti illetékek kivül ezen cikkek kivételénél, vagy behozatalánál egyaránt fizetendő a 2.20 százalékos forgalmi adó.

Julius 14-ére országos nagygyűlést hívnak össze Kolozsvárra a vidéki kocsmárosok

Több száz delegátus érkezésére számítanak

Cluj-Kolozsvár, július 7. (Az Új Kelet tudósítójától.) Megírta az Új Kelet, hogy a falusi kocsmajogok árverését folyó évi augusztus hó 1-ig elhalasztották. Ismeretes, hogy a vendéglősök és kocsmárosok országos szövetsége a mult hó végén delegációt vezetett Bukarestbe, ahol átadták a pénzügyminiszternek memorandumukat. A delegáció vezetője Szirmai Károly, a Szövetség fáradhatatlan agitátusa főtítkára volt, aki elsősorban a Zsidó Párt parlamenti frakciójával lépett összeköttetésbe. Dr. Fischer Tivadar, a Zsidó Párt elnöke, eredményes intervencióval támogatta a kocsmárosok akcióját, amely végül valamelyes eredményre is vezetett, amennyiben augusztus 1-ig a kocsmárosok jogainak árve-

résére nem kerül sor.

A terminus azonban rövid és augusztus elseje már rohamosan közeledik. A delegáció ép úgy, mint a Zsidó Párt, ígéretet kapott a pénzügyminisztériumtól arra vonatkozólag, hogy augusztus 1-ig olyan módon fogják rendezni a kérdést, amely a szerzett jogokat tiszteletben fogja tartani. De ezt az ígéretet meg is kell valósítani. A vendéglőiparosok szövetsége az, melynek elsősorban kell felszinen tartania a kérdést és éppen ezért a szövetség újabb nagyszabású akcióit kezdeményez a kedvező döntés kiharcolására. Ennek az akciónak az első stációja a július 14-én Kolozsváron tartandó országos nagygyűlés, amelyre a szövetség az ország összes kocsmárosait meghívta.

A nagygyűlés összehívására kibocsátott felhívásban a szövetség hangsúlyozza, hogy a kereskedelmi és iparkamara nagytermében tartandó nagygyűlésen járásonként legalább három-négy taggal képviseltesék magukat a falusi kocsmárosok.

Fölöslegesnek tartjuk annak hangsúlyozását, hogy milyen jelentőségű ennek a nagygyűlésnek a megtartása. Az utolsó pillanat ez, amikor a kocsmárosok egzisztenciájuk megvédése érdekében a siker reményével léphetnek fel és így valószínű, hogy többszáz kocsmáros jelenik majd meg a július 14-i közgyűlésen.

Minden érdeklődésre Szirmai Károly áll a felek rendelkezésére az ipari és kereskedelmi kamara székében.

AZ OROSZ IRO

A nagy orosz állás, erkölcsi, pozitív fejlődésének korig. 412 oldal. 10 lej. Küldje be bélyeg és portómentesen portóval. jegyzékét.

Reb Herschele Lisker utódjánál

A napokban érdekes könyvet olvastam Baal Sem pályafutásáról. Megkapott benne egy megállapítást, amely úgy szól, hogy Baal Sem, akinek saját programatikusan elgondolása volt a zsidó élet átalakításáról (az ember tisztasággal, lelki örömmel, fegyelmellett leegyszerűsítéssel és salaktalan hittel eljuthat Istenhez. Az anyagiakkal szemben legyünk közömbösek, a jónak nem kell örülni, a rossz miatt nem kell kétségbeesni, a multnak és jelennek nincs jelentősége), ő ezt a világnézeti rendszert csak úgy tudta behozni a tömegek gondolatvilágába, hogy mint „baal mofész“, mint csodatevő járt helyiségről-helyiségre, gyógyított, tanácsot adott, ördögöt űzött és közben gyarapította hívőinek nagy községét. Gyermekai nem fejlesztették, nem mélyítették tanításait, nem is magyarázták, le sem másolták. Mindezt jelesebb tanítványai intézték. Az alapító esetében tehát a dinasztikus elv nem érvényesült. Annál inkább szellemi utódainál, így a magyarországi baal semitáknál, akiknek legkimagaslóbbja Reb Herschele Lisker volt, az olaszliszka rabbindinasztia megalapítója.

Ezidőszerint Kolozsváron tartózkodik az „unoka“ Friedländer rabbi. Ellátogatam hozzá, tisztára azért, hogy megkérdezzem, van-e a családnak külön filozófiája, olyan természetű világnézete, amely alkalmas arra, hogy új megvilágításban mutasson bizonyos belső zsidó problémákat és arra, hogy a zsidó közelet elfajzottságait kipusztítsa és ismét megtisztuljon a zsidó atmoszférára.

A fiatal pap (keskeny, finom orr, élénk fekete szemek, ritkás hosszú fekete szakáll, magasan ivelt homlok és szokatlanul élénk temperamentum) érdekes dolgokat közölt erről.

Már családunk alapítójának megvolt az a becsületes, velejéig zsidó életelve, amelyet néhány szóban lehet kifejezni: a zsidóság legyen egységes. A kongresszus idején házunk alapítója már ezt hirdette. A zsidóság természeténél fogva hívő, Isten szavára hallgató, józan nép. De különbözők a természetek és egyre változnak az életviszonyok. A sors az egész világon ide-oda dobja a zsidókat, különböző társadalmi és foglalkozásbeli átrétegződésekre kell beilleszkednie. A zsidó tehát már ezért sem maradhat egyféle típusnak. Mi magunk azonban a széjjeltagoltságot mesterségesen nem idézhetjük elő. Ha tehát vallásiakról van szó, akkor magunk között szakadást előidéznünk nem szabad. Ezért ellenezte azt a egész világon példátlan dolgot, hogy külön legális hitközségekbe tömörültek a konzervatív elemek, külön a haladók, külön az indifferensek. Ez a szakadás most érlelte ki nagy bűneit, most, amikor a magyar zsidóságnak leginkább lenne egységre szüksége.

Vagyis egyszerűen: „Mi kőamcho Jisraél goj e chod“.

Igenis, ezt így kell fordítani: összehasonlíthatatlan Izrael népe, ha egységes. A mi családunk nem ismerte a gyűlölködést olyanokkal szemben, akik nem a szigorú vallásosság alapján állanak. Apám (így mondja tiszteletudon: „Der Rebbe, soll leben“) meghagyta, hogy mindenki, aki bejön hozzá és kinyújtja a kezét, annak segítségét kell adni. Naponta 30-40 ember étkezik nálunk, közöttük számos nemzsidó. Zsidó egység és emberi egység. Látja, ez volt elve és tanítása reb Herschele Liskernek. A mai széjjeltagolt, szembenéző, gyűlölködő világban föltétlenül hasznos elv, amelynek van tápora és lesz jövője.

Aztán „tórát“ mond. Korachról szóló midrásokat kombinál össze szószálhasonlatos okoskodással, amik logikusan támasztják alá reb Herschele Lisker élet-érvét.

És még egy elvünk van. Nem szabad senkinek közülünk meggazdagodnia.

Nekem nincs ilyen elvem, mégsem gazdagszom.

No, no! Nem az akaraton mulik. Nekünk módunk van a meggazdagodásra. A pénz jön és a pénz az alapító elve alapján máris oszlik. Elosztjuk a szegények között. Reb Herschele mindig kiadta a parancsot, hogy éjszakán át ne maradjon pénz a házban. Ami este megmaradt, azt is ki kellett osztani, vagy el kellett küldeni a szegényeknek.

Még emlékeztet, hogy 1925-ben letartóztatták Friedländer Hersch rabbit és ezt a fiát is, valami pénzhamisítási ügyben. A kurzus akkor még virágjában volt, nagy „fogást“ tálatk ezzel a világgal, De az öröm nem tartott sokáig, mert

kiderült, hogy a hamisított pénzt becsépészték hozzájuk.

Hogy fogadta az öreg ur a letartóztatást? — kérдем.

Nem minden emóció nélkül, De gyorsan megnyugodott. Imádkozott, aztán elővette Dávid zsoltárait, Papirost és tollat kért és letartóztatásának néhány napja alatt megírta „Tehilim“ felének a kommentárját. Éjjel-nappal ezen dolgozott. A királyi költő egykori nagy szorultsága inspirálta erre a munkára. Amikor kijött a börtönből, nem engedte, hogy gratuláljanak neki, bezárkózott és addig nem

ismerte a világot, amíg be nem fejezte a művet.

Kit becsül legnagyobbra ebben a városban?

Gondolkodik.

Egy hölgyet és egy urat.

Látja, hogy nagyon kíváncsi vagyok.

Neuberger Zsigmondné és Lengyel szülész-doktor.

A felesége ugyanis itt ajándékozta meg egy leánygyermekkel.

A doktorhoz van még egy magyarázata.

Azért is szeretem, mert jó zsidó.

Szombaton ott volt nálunk „kidduson“ és fölhívta megint a Tórához. Ahogy a broché mondta, azon is látszott, hogy jó zsidó.

Meghívott szombatára. Bizonyára fölhívat, hogy megtudja, én is jó zsidó vagyok-e vajjon.

Mozartot megmérgezték...?

Egy levél, melyet 1824-ben irtak és 1930-ban tettek közzé — Salieri, az olasz zeneszerző Mozart gyilkosa?

Valaki Bázelen rábukkant egy régi levélre, melyet 1824-ben kelteztek s a Journal des Débats szerkesztőségéhez intéztek, de nem küldték el. Az illető megvásárolta a levelet, elküldte az újság szerkesztőségéhez s az közzé is tette. Ebben a levélben valaki — egy ismeretlen — azt igyekszik cáfolni, hogy Mozartot nem mérgezték meg. Mozart a „Varázsfuvola“ sikere után a „Requiem“-et kezdte komponálni, mert érezte, hogy közel van a halála: érezte, hogy ez a „Requiem“ az ő requiemje lesz. Ebből az időből való egyik levele, melyben halálséjtelmeiről panaszkodik.

Érzem, hogy út az óram, de azért szép volt az élet. Senkise tiltakozhat végzeté ellen. Egyleg befejezem a „Requiem“-et.

Egy napon, mikor a feleségével a Praterben sétálgatott, így szólt:

Már nem sok időm van hátra. Bizonyára megmérgezték: ezt a gondolatot nem bírom kiverni a fejemből.

Két hétre rá — 35 éves korában — meghalt. Holtteste fölpuftadt, ami szintén arra vall, hogy megmérgezték.

A gyau arnyéka annakidején Salierire esett, az olasz zeneszerzőre, akit ma már senkise ismer. Salieri fiatal korában került Bécsbe, ahol nagy sikerei voltak. Mozarttal ellenséges viszonyban állott. 1781 novemberében a württembergi herceg pályázatot hirdetett karmesteri állásra, de ezt nem Mozart nyerte el, hanem Salieri. Amikor a „Szöktetés a szerájból“ sikert ért el, Salieri féltékenykedni kezdett rá, attól tartott, hogy Mozart kiűti őt állásából. A „Varázsfuvola“ sikere után Mozart már beteg volt. Temetésén megjelent Salieri is s a zeneszék körében ezt a kijelentést tette:

Kár, hogy egy ilyen nagy tehetség meghal. De ránk nézve szerencse, mert ha életben marad, még a betevő falatunkat se tudjuk megkeresni.

Megerősíti a gyauat az a füzet is, melyben a Beethovennel való beszélgetések vannak följegyezve. Egy napon Schindler ezt írta Beethovennek, aki akkor már nem hallott:

Salieri rosszul van. Félrebeszél. Deliriumában azt mondat: hogy ő mérgezte meg Mozartot...

A most megtalált levélben az ismeretlen levélíró, aki egy előfizetőnek jelzi magát, tiltakozik a vád ellen, mintha Salieri mérgezte volna meg Mozartot. Sokan azon a véleményen vannak, hogy ezt a levelet maga Salieri írta, de — nem tudni mi okból — nem küldte el.

Harmincöt bomba robbant Génua uccáin. Génuaiból jelentik: Nagy riadalmat keltett a lakosság között, hogy a város különböző kerületeiben csaknem egy időben bombarobbanások történtek. A bombák robbanása nem okozott kárt, mindössze egynéhány épület ablaküvegei estek áldozatul. A vizsgálat megállapította, hogy különböző körzetekben összesen 35 bomba robbant. Minden valószínűség szerint tüntető célból helyezték el a bombákat.

A francia textilstrájk változatlanul tovább tart. Párizsból jelentik: Laval miniszterelnök kedden este a szenátus ülése után fogadta az északfranciaországi textilvidék munkáltatóinak és munkáságának képviselőit, akiket megegyezésre akart bírni. A miniszterelnök közvetítése azonban nem vezetett eredményre, úgy a munkáltatók, mint a munkások ellenállása következtében, akik ragaszkodnak eddigi álláspontjukhoz. A hét hét óta tartó észak franciaországi strájk ennek következtében változatlanul tovább folyik.

Viharok a regátban. Braila, Covurlui és Caliacra megyékben óriási vihar és zivatar pusztított tegnap. Bukarestben is felhőszakadás volt annyira, hogy az utcákon hőmpölygött a víz és nagyon sok pincét elárasztott.

Nagy munkássztrájk Hollandiában. Amszterdamból táviratozzák: Az elmúlt éj folyamán Groningui környékében levő tizenhárom gyártelepen 1700 munkás 20 százalékos bércsökentés miatt sztrájkba lépett.

A nagyiklodi csendőrőrmester elfogta a dési zsidó fuvarosok rablóját

Dej-Dés, július 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). Megemlékezett az Uj Kelet annak a rablóbandának garázdálkodásairól, amely legutóbb két dési zsidó fuvarost fosztott ki összes értékeiből. A két fuvaros a dési—szamosújvári országúton éjjel 12 óra tájban haladt, amikor a rablók revolverrel kényszerítették, hogy minden pénzüket és egy váltót átadjanak nekik. A támadás

után a banda nyomtalanul eltűnt.

A nagyiklodi csendőrőrs most sikeres nyomozás után elfogta a tetteseket. Duca Alexandru csendőrőrmester és Beches Joan őrmester, mindketten a nagyiklodi csendőrőrs szolgálattevői, el fogták a tetteseket Jelenszki Lajos és Todea Joan dési munkanélküli CFR munkások személyében. A két rablót a dési ügyészség börtönébe szállították.

A budapesti ügyész új körözőlevelet bocsátott ki Linder Béla és dr. Hoffmann Ottó ellen

Az új bűnvádi eljárás alapját tavaly januárban Párizsban megtartott kongresszusi beszédek képezik

Budapest, július 7. A budapesti államügyészség utasította a budapesti főkapitányt, hogy az ezidőszerint Jugoszláviában élő Linder Béla, a Károlyi-kormány volt hadügyminisztere, valamint dr. Hoffmann Ottó volt pécsi ügyvéd ellen, akiknek a Károlyi-féle forradalomban vezető szerepük volt, újabb bűncselekmények miatt a nyomozást indíttassa meg.

Az ügyészség vádja szerint Linder Béla és dr. Hoffmann Ottó 1930 jan. 21-ére Párizsba „A magyar emigránsok

Kossuth koalíciója“ címen kongresszust hívtak össze, amelyen élesen támadták a mai magyar kormányzatot. A Linder és dr. Hoffmann által a kongresszuson tett kijelentésekben az ügyészség a magyar állam és magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett bűncselekmény tényálladékat látja. A nyomozás ezen a címen indult meg és ennek alapján úgy Linder Béla, mint dr. Hoffmann Ottó ellen újabb körözőlevelet bocsátottak ki.

ISMÉT ITT A NAGY LEHETŐSÉG!

Százért egy milliót!

Az erdélyi zsidó kórházegyesületek belügyminiszteri engedély alapján megrendezik a

második zsidó kórház sorsjátékot!

E sorsjáték nyereménytervezete oly reálisan van megalkotva, hogy minden egyes sorsjegyvásárlónak komoly esélyei vannak a nyeresésre. Közel 2000 nyeremény 2,700.000.— lej értékben.

Főnyeremény

1.000.000 lej

Az összes nyereményeket az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. garantálja és fizeti ki azonnal készpénzben.

Egy sorsjegy ára 100 lej
Kapható minden jobb bankban, üzletben, trafikban, stb.

Vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!!!

Levélbeli megrendeléseket elfogad:
Az Erdélyi Zsidó Kórházegyesületek Központi Sorsjátékintézősége,
Cluj,
Piata Unirii No. 20.

HI

Az UJ KELET
bánsági és
Főszerkesztő
Felelős szerkesztő
Bukarest
Hátszeg Ernő
Cikkeink utánn
megjelenés

Továbbra is
Budapestről jelent
tízet időjáráspro
leg időjárás vár
és helyenként z
zivatarhajlam n
hőmérséklet Bu
fok Celsius volt.

Az Olaszors
hallgatók figyelm
egyetemi hallg
olaszországi egye
a kolozsvári olas
— Calea Dorob
iratkozási kérés
nyokkal együtt b
20-ig benyújták
vissza lesznek ut

Reuma, csu
biztos gyógyulást
pataka, Szamos
Megnyílt május
va.Napi panzió.
180 lej, rituális
és autobus közl
Fürdőigazgatóság
küldendők.

Három gye
hármát megölte.
csernovicamegyei
történtek egy Pe
leányt, aki három
évből gyermeket
ujszülöttet szegye
megölte.

A kolozsvári
nyugdíjasok egye
11-én este 8 óra
estélyt rendez a
147. szám alatt le
helyiségében. Ez
az összes nyugd
viselő urakat b. c
lektuel fiataliságo
vételre. Belépődíj
gyalogvezred fog
— Július 19-én
munkásolimpiász,
második munká
kezdődik. 21 állat
zónsre és rész
olimpiász küzd
fognak lefolyni.
gyermeknap lesz.
mek a Ringen
nul fel.

A Mizrach
renciája, Junius
mintegy kétszáz
déli Mizrachi i
ciája Nagybányá
központon kívül
lozsvári, szilgye
szigeti csoportok
község vezetőség
ajánlott dísztere
díszterem felé r
sapkában felvon
zsidó lakossága v
tette. A Bné Ak
noka, Dov Golds
szavakkal nyitot
majd az üdvözlé
Mizrachi jelenleg
szólás után a k
határozati java
Mizrachi ifjuság
körzeti konferen
ja, hogy az ujjá
KKL és a KH
delegátusai vall
lások zsidóság e
tetik fel az alap
konferencia köve
ségétől, hogy k
lakta területekre
egyéneket küldje
ifjuság nagybány
megdöbbenéssel
Világszervezet m
a Scheich-Abrik
lesztésére régen
és ezért az új
nak kiutalását. A
elénekésével lel
be, mely után m
Nagybánya term
velkedő vidékeire

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági szidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
Cikkeink utánnymását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— **Továbbra is meleg időjárás várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint igen meleg időjárás várható déli légáramlással és helyenként zivatarokkal. Később a zivatarhajlam növekedése valószínű. A hőmérséklet Budapesten ma délben 32 fok Celsius volt.

— **Az Olaszországban tanuló egyetemi hallgatók figyelmébe.** Azok a romániai egyetemi hallgatók, akik valamelyik olaszországi egyetemen óhajtanak tanulni a kolozsvári olasz királyi konzulátushoz — Calea Dorobantilor 5. sz. — kell beiratkozási kérésüket a szükséges okmányokkal együtt bezárólag 1931 augusztus 20-ig benyújtásuk. Késedelmes kérések vissza lesznek utasítva.

— **Reuma, csusz, köszvény, isiás ellen** biztos gyógyulást talál a bizusai (Büdös-pataka, Szamos megye) gyógyfürdőben. Megnyílt május 17-én modernül átalakított. Napi panzió, 5-szöri étkezés és fürdő 180 lej, rituális étkezés 190 lej. Vasúti és autóbussz közlekedés. Megrendelések Fürdőigazgatóság Bizusa-Ileanda címre küldendők.

— **Három gyermeket szült és mind a hármat megölte.** Csernovicból jelentik: A csernovicmegyei Lepesti faluban letartóztattak egy Popescu Paraschiva nevű leányt, aki három egymásután következő évben gyermeket szült és mind a három újszülöttet szegyenének eltitkolása végett megölte.

— **A kolozsvári katonai továbbszolgáló nyugdíjasok egyesülete** f. évi július hó 11-én este 8 órai kezdettel egy táncestélyt rendez a Calea Regele Ferdinand 147. szám alatt levő Izvorul de bere kert helyiségében. Ezután tisztelettel kérjük az összes nyugdíjas kollégákat, tisztviselő urakat b. családjaikkal és az intellektuális fiatalokat az estélyen való részvételre. Belépődíj tetszés szerint. A 83. gyalogezred fog zenét szolgáltatni.

— **Július 19-én nyílik meg a második munkásolimpiász.** Bécsből jelentik: A második munkásolimpiász július 19-én kezdődik. 21 államból százezer főnyi közönségre és résztvevőre számítanak. Az olimpiász küzdelmei az új stadionban fognak lefolyni. A megnyitás előtt világ gyermeknap lesz, amelyen több ezer gyermek a Ringen át az új stadionba vonul fel.

— **A Mizrachi ifjuság körzeti konferenciája,** Junius 28. és 29-én zajlott le mintegy kétszáz ifju részvételével az erdélyi Mizrachi ifjuság körzeti konferenciája Nagybanán, melyen a nagyváradi központot kívül résztvettek a szatmári, kolozsvári, szilágycsehi, színérváraljai és szigeti csoportok. A konferenciát a hitközség vezetősége által készített felajánlott díszteremben tartották meg. A díszterem felé négyes sorokban, egyen-sapokban felvonuló ifjuság Nagybánán zsidó lakossága meleg ovációban részesítette. A Bné Akibák országos főparancsnoka, Dov Goldstein (Nagyvárád) meleg szavakkal nyitotta meg a konferenciát, majd az üdvözlések után ismertette a Mizrachi jelenlegi helyzetét. Több hozzászólás után a konferencia a következő határozati javaslatot fogadta el: 1. A Mizrachi ifjuság Nagybanán megtartott körzeti konferenciája aggodalommal látja, hogy az ujjáépítési alapok, u. m. a KKL és a KH propagandára kiküldött delegátusai vallástalanságukkal a valóság zsidóság előtt rossz színben tüntetik fel az alapok munkáját és ezért a konferencia követeli az alapok vezetőjétől, hogy különösen vallásos zsidó lakta területekre valóságos megfelelő egyeneket küldjenek ki. 2. A Mizrachi ifjuság nagybanányi körzeti konferenciája megdöbbenéssel látja, hogy a Cionista Világszervezet még mindig nem utalta ki a Scheich-Abrik mizrach kolónia fejlesztésére régen megszavazott összeget és ezért az új vezetőségtől követeli annak kiutalását. A konferencia a Hatikva elnevelésével lelkes hangulatban zárult be, mely után még kirándulásokot tettek Nagybánán természeti szépségeiben bővelkedő vidékeire.

— **Robbant Genua.** Nagy riadalom közt, hogy a városban csaknem minden házban történtek robbantások, melyek az okozott kárt, a tetűablaküvegei elmozdítását megállapították. A robbantások valószínűleg a helyezették el a...

— **Braília, Covur-óriási vihar és Bukarestben is** nagy vihar, hogy az uccán nagyon sok pin-

— **Hollandiában.** Az elmúlt években levő munkák 20 miatt sztrájkba

Százezer dollárt veszített a Schmelling boxmérkőzés impresszáriója

Szeptember 17-én, vagy Amerikában, vagy Európában mérkőzik Schmelling Carnerával

Newyork, július 7. A clevelandi Schmelling-Stribbling boxmérkőzésen a meccs-rendező vállalkozó mintegy százezer dollárt veszített. A ráfizetés oka a nagy kiadásokhoz képest a nézők aránylag csekély száma volt. Schmelling 103 ezer 136, Stribbling 33 ezer 168 dollárt kapott s az adóhivatal a bruttóbevételeből 75 ezer 404 dollárt vitt el adóban.

— **Országos sakkverseny lesz Szovátán.** Szovátáról jelentik: A szovátai fürdő igazgatója elhatározta, hogy augusztus 10-i kezdettel nagyszabású sakkversenyt rendez Románja bajnokságáért. A versenyre az ország 10 kiváló játékosát fogják meghívni. Egyidejűleg főtornát is rendeznek, amelyen az amatörgárda tagjai vesznek részt. A versenybizottság elnökévé Sadoveanu szenátusi elnököt kérték fel.

— **Bolivia megszakította a diplomáciai viszonyt Paraguay-jal.** Londonból jelentik: A Daily Mail információi szerint Bolivia értesítette a Népszövetséget, hogy a diplomáciai viszonyt Paraguay-jal megszüntette. Az újabb konfliktus oka a Gran Chaco-terület birtoklásáért folyó vitelkedés. Mindkét kormány csapatokat vetett a határvidékre. A helyzet rendkívül feszült.

NAGYSZABÁSÚ REKLÁM FELVONULÁSSAL ÉS DIVATREVÜVEL BŐVÜLT KI A JULIUS 19-I MENTŐNAP PROGRAMJA. A Kolozsvári Önkéntes Mentő Egyesület július 19-én, vasárnap, a kolozsvári sétány egész területén megtartandó népiünnepélyének előkészítésén lázas munkával dolgozik a nagyszabású rendezőbizottság. A gazdag s művészi műsoron kívül különböző népies és szórakoztató játékok, a sétányi tavon megrendezendő tűzijáték és velenői éj, a vidám táncestély és tombola mellett hatalmas reklámfelvonulást és divatrevüt is iktatott be a rendezőség a Mentőnap programjába. A reklámvásár és divatrevü megszervezésén **LOBSTEIN Imre** dolgozik és nem kétséges, hogy tevékenységét megértéssel fogják támogatni. **Kolozsvár összes kereskedői, a divatüzletek és divatszalonok tulajdonosai, akiknek a Mentőnap és a népiünnepély kitünő propagandaalkalmat fog nyújtani árui és a legújabb divat-kredencióknak hatalmas közönség előtt történő bemutatására. A rendező- és szervező bizottság munkáját dr. TATARU Coriolan és dr. KONRÁDY Dániel egyetemi orvosprofesszorok, a Mentő Egyesület elnökei irányítják, míg a technikai rendezés munkáját SZILÁGYI Ferenc főrendező végzi.**

— **Rémhírtérjesztés miatt letartóztattak egy újságíró.** Bukarestből jelentik: A brailai ügyesség szombaton letartóztatta az egyik brailai hetilap szerkesztőjét, aki a bankok krízisééről irt cikket. A letartóztatás a rendtörvény alapján történt s az ügyesség vádjára szerint az újságíró szándékosan pánikat akart előidézni a gazdasági életben. A letartóztatási végzést ma tárgyalta a törvényszék vádpancáca, mely az újságíró szabálárahelyezte.

— **Angliában másfélmillióval több a nő, mint a férfi.** Londonból jelentik: Anglia lakosainak száma a népszámlálás adatai szerint 39 millió 945 ezer 931. Londonban 8 millió 202 ezer ember él. Anglia másik milliós városa Birmingham, 1 millió 200 ezer lakossal. Az összlakosság létszámában a nők száma másfélmillióval meghaladja a férfiakét.

Amint már jelentettük, Schmeling már utban Európa felé. A lapok jelentése szerint a menedzserek megállapodtak egy Schmeling-Carnera meccsben, amelyet szeptember 17-én tartanak meg Chicagóban, esetleg valamelyik európai fővárosban. A két világhíresség ezen a mérkőzésen egyenlő anyagi feltételek mellett indul.

— **Felrobbant a pozsonyi löszergár.** Pozsonyból jelentik: A löszergárban tűz pusztított. A városban óriási volt az izgalom, mert attól kellett tartani, hogy a felhalmozott löszerkészletek a tűz által okozott nagy hőségben felrobbannak s katasztrófális pusztítást végeznek a városnak a löszergárral szomszédos kerületeiben. Szerencsére ez nem következett be. A kár így is 2-3 millió cseh korona.

— **A zivatarfront eljutott az Alpeskig.** Genfből jelentik: A zivatarfront Nyugat-Európa felől eljutott az Alpeskig. Svájc nyugati részén csaknem mindenütt nagy zivatarok voltak sűrű villámcsapásokkal és néhány órák, közben felhőszakadásokig erősbödött esőkkel. Waadt kanton északnyugati részén a villámcsapás egy házban két embert megölt.

— **Miklós herceg repülőgépen utazott az aostai herceg temetésére.** Budapestről jelentik: Miklós román herceg a Cidna utasgépén Belgrad felől jövet este félhét órakor a mátyásföldi repülőtérre érkezett s rövid tartózkodás után ugyancsak légi uton Bécs felé elutazott. A herceg Torinóba megy az aostai herceg temetésére Károly román király és a királyi család képviselőitelen.

— **BIKSZAD GYÓGYFÜRDŐ.** Erdély Karlsbadja, a hurutosok Mekkája nyitva június 1-től. Ivókura, szénsavas fürdők, hidegvíz gyógyintézet, inhalatorium és strandfürdő. Állandó fürdő-orvos, vasut, posta, távirda helyben. Elsőrendű diétás konyha, napi penzói 160 lejtől. Ort. izr. nak kóser vendéglő. Prospektust díjtalanul küld a Fürdőigazgatóság, Baia-Bic-sad, jud. Sätmar.

— **Likvidálják a perui forradalmat.** Newyorkból jelentik: A perui Limából jelentik, hogy a kormánycsapatok erőlyesen folytatják elnyomulásukat a punói és cuscói felkelők ellen. A lázadók visszavonulóban vannak. Az eddigi harcokban sok felkelő a kormánycsapatok fog-ságába került. A menekülők útját felgyújtott falvak jelzik. Remélik, hogy a hét végére teljesen likvidálják a forradalmi mozgalmat.

— **A kolozsvári Herzl-gyászünnepélyt** a helyicsoport szombaton tartotta meg a neológ hitközség előkezesége folytán, a neológ nagytemplomban, amely ezen ünnepélyes alkalomból szünültig telt meg a város zsidóságával. Különösen az ifjusági szervezetek voltak nagyon szépen képviselve, de mellettük a WIZO és a helyicsoport tagjai is szép számban jelentek meg dr. Fischer Józseffel, az E. Zs. N. Sz. elnökével együtt. A gyász-ünnepélyt Rabetz Benjámint főkéntor és a teljes kórus egy nagyon szépen előadott gyászszóval nyitotta meg, amely után Klein Elijáhu tanár — aki jelenleg a neológ hitközség rabbiteendőt látja el — tartott egy több mint félórás, költő lendülettel teljes magasszárnyalású emlékbeszédet a nagy vezér halhatatlan szelleméről. A héber-magyar szónoklat valóság gal lenyűgözte a hallgatóságot. Ezután újból Rabetz főkéntor és a kórus mondták el a zsidó halhatatlanság gyönyörű eposzát, a Kél málé ráchmimot és végül az ugyancsak általuk előadott Hatikva zárta be a gyászünnepélyt, amely bizonyára soha el nem muló hatást hagyott a megjelenteknek a nagy vezér után sóvárgó lelkében.

NAPROL-NAPRA

*
 Még 1915-ben a világháború alatt az „Asturiai herceg” nevű spanyol hajón Braziliából ötszáz német akart hazatérni hazájába. A németek minden vagyonyukat, körülbelül 30 millió márka értékét, magukkal vitték. A hajót Santos mellett egy angol torpedó elsüllyesztette. Most egy nagy amerikai konzorcium alakult a hajó kiemelésére. Mielőtt azonban ezt a munkát végrehajtanák, tisztázni akarják, hogy a harmincmillió értékű a kiemelés után kit fog megilletni.

*
 Bécsben egy Emma Kelbel nevű 80 éves özvegyasszonyt az uccán egy motorkerékpár elütött és a gép kormányrudja keresztülfuródott az asszony bal karján. A helyzet olyan súlyos volt, hogy amikor a mentők megérkeztek, az orvos az uccán volt kénytelen az operációt végezni, hogy a kormányrudat a karjából kivehesse és a matrónát az elvérzéstől megmentse.

*
 Clemenceau unokája, Jacquamaire orvos majdnem áldozata lett hivatásának. Műtét közben operálókéssel megsértette egyik ujját, de a sebnem nem tulajdonított fontosságot. Hetek mulva vérmegújítás tünetek léptek fel s karját több helyen fel kellett vágni. Állapota még mindig válságos.

*
 A napokban a Hamburg gyorsgőz-szón kétszáz amerikai orvos jön Európába, akik egy teljes hónapig akarnak Bécsben tartózkodni. Ugyancsak most Hollandiából is 800 kiránduló érkezik hosszabb tartózkodásra Ausztriába.

*
 Egy nyolctagu angol expedíciónak sikerült a világ második legmagasabb hegyecsúcsát, a Himalaja-hegységben levő Kamet hegyfokot, mely 8482 méter magas, megmásznia. A kísérlet kilencszeres kudarc után csak tizedszerre sikerült.

*
 Amerikában a detektívfilmek már elvesztették régen még élvezett közönség vonzó erejüket. A filmvállalatok és a film kölcsönzők egyesületei öszre teljes mértékű rendszerváltozást jelentenek be detektívfilmek nélkül.

*
 A jövő háborúja foglalkoztatja azokat a köröket, amelyek ezzel a kérdéssel technikai szempontokból szoktak foglalkozni. Az Interparlamentáris Unió most körkérdest intézett a világ legismertebb tudósaihoz, jogászaikhoz és katonáihoz, hogy véleményét adjanak arról, milyen lesz, milyen lehet és milyen szabadna lennie a jövő háborújának. A beérkezett válaszokat valószínűleg egybegyűjtve fogják kiadni abból a célból, hogy azután ugyancsak szakértőktől a védekezési módokra vonatkozó módszerek ismertetését is beszeressék.

*
 Párizsban most készül a majomvédelmi törvény. A törvény intenciója az, hogy a gyarmatokon a Voronoff és Pas-teur intézetekre rendkívüli fontossággal bíró csimpánzok okatlan irtását hatalmi szóval be lehessen szüntetni.

*
 Egy francia mérnök felfedezte a rádiótávíratok és rádióbeszélgetések titkosságának biztosítására alkalmas eljárást.

*
 Anglia lakosainak száma a népszámlálás adatai szerint 39 millió 945.931. Londonban 8,200,000 ember él. Anglia másik milliós városa Birmingham, 1 millió 200 ezer lakossal. Az összlakosság létszámában a nők száma másfélmillióval meghaladja a férfiakét.

*
 — **Kinai ellenes zavargások voltak Koreában.** Londonból jelentik: A koreai Söulban, Hai-dsuban és Fusanban, valamint több kisebb városban kinai ellenes zavargások voltak. A tömeg több mint száz kinai éttermet megrohamozott, össze rombolt s bprendezésüknek romjait az uccákra dobta. 400 kinai a konzulátuson keresett menedéket, hogy veszélyeztetett életét mentse. A zavargásoknak 29 halottja és mintegy 130 súlyos sebesültje van.

Hol nyaral Ön?

„LIBRO“

Kölcsonkönyvtár, CLUJ, Strada Memorandului No. 6

Közölje velünk címét egy levelező-lapon és minyomban küldünk Önnek olvasni könyvet.

SPORT

Holnap: Magyar profiválogatott—Kolozsvar válogatott

Cluj-Kolozsvar, július 7. (Az Uj Kelet tud). A holnapi csikók—kolozsvari válogatott meccse általánosan nyilvánul meg az óhaj, hogy ne az északi ligaválogatott, hanem Kolozsvar válogatott csapata álljon ki a nagyevű ellenfél ellen. Amennyiben csak Kolozsvar futballistái szerepelnek az együttesben, úgy azt az Univerzitatea, a Romania, a Haggibbor és a KAC játékosai állítják össze és ez esetben a következő játékosokból válogatnak ki a csapatot: Szatmári, Sfera—Bulzan, Havas, Muresan, Klein, Dobosan, Ghilezan dr., Bindea, Rosenfeld II., Deheleanu, Sepi, Istvánffy I., Surlasiu. Az egyes posztokon néhány olyan játékos van, akik egyenlő formát mutattak utóbbi meccseiken. Így nehéz a választás Bulzan és Havas között, mert mindkét balhátvéd ma kétségtelenül a legjobb Kolozsvaron. A centerfedezet helyén nehéz választani Klein Jóska és Dobosan között. Dobosan az utóbbi hetek rutinjával van fölényben, de Klein nagyszerű technikáját, ésszerűségét és sportszerűségét nehezen lehet nélkülözni. A jobbösszekötő helyén, ha Rosenfeld II. fitt kondíciójában volna, meg lenne oldva a kérdés, de a kitűnő csatár még mindig a lábát fájlalja. Így értesüléseink szerint a csapat összeállítását úgy oldják meg, hogy az első félidőben beállított embereket a második félidőben felcserélik. A felállítás minden valószínűség szerint a következő: Szatmári, Sfera—Havas (Bulzan), Muresan—Klein (Dobosan)—Ghilezan, Bindea—Deheleanu (Rosenfeld II.)—Sepi—Istvánffy—Surlasiu.

A csikók annál is inkább nehéz ellenfélnek ígérkeznek, mert az eredeti tervtől eltérően kedden nem játszottak Brassóban, hanem a két megerőltető bukaresti mérkőzés után üdüléssel töltötték a három napot. Kolozsvarról Temesvárra mennek a csikók, mert a nagyváradi mérkőzés a nagyváradi alkerület ingadozása miatt elmaradt.

A kolozsvari egyetlek természetesen mindent elkövetnek, hogy a nagyevű ellenfél fogadtatása minél fényesebb legyen.

A „Román-kupa“ döntőmeccsét július 19-én Kolozsvaron játsszák le az északi és déli liga válogatottjai.

A Haggibbor Brassóban. A brassói zsidó sportegyesület, az Ivria, vasárnap a Haggibbor első csapatát látja vendégül. A jóképességű kolozsvari zsidó csapat a Vasasok elleni felállításban szerepel Brassóban, a beteg Rosenfeld I. nélkül. Ezzel kapcsolatban a Haggibbor intézője fölkeri az első csapat játékosait, hogy csütörtökön este a Metropól külön helyiségében a meccs előkészületeit megbeszélendő, gyűlésre jöjjenek össze.

A Haggibbor tenisz-kupaversenyének rendezése serényen folyik. A versenyt július 17, 18 és 19-én tartják meg a Haggibbor magyarucpai pályáin.

Az egész országban közismert elsőrendű és izletes konyhájáról

A GROSZ Ortodox כשר Eftterem

Timisoara—Temesvár, Lloyd-sor 11.

Menü rendszer:

49 lej 4 fogásos menü 40 lej.

60 lej 5 fogásos nagy menü 60 lej.

Allandó abona!

Esküvőket, banketteket vállal!

Kifogástalan kiszolgálás!

Utazó uraknak kedvezmény!

HIRDETÉS AZ ÚJ KELET LELKE; HIRDESSZEN AZ ÚJ KELETBEN

KÖZGAZDASÁG

Teljes lendülettel indult meg a gabonakampány

A munkanélküliség leküzdése érdekében új vonalat építenek a Zsilvölgyében

Bucuresti-Bukarest, július 7. A Kamara gazdasági bizottságának tegnapi ülésén Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter ismertette a gabonaértékesítésről szóló törvényjavaslatát és rámutatott a kiviteli prémium nagy fontosságára. Hangsúlyozta, hogy a prémiumot a gazdáknak kell kapniok, nem pedig a közvetítő kereskedelemlnek, ép ezért a gazdáknak a szövetkezetek, vagy más alkalmi társulások útján kell a buzakivitel lebonyolítaniok. Nagyonfontosságú, hogy csak elsőrendű búzát exportáljanak, mert csak így lehet a román buza versenyképés.

A kormány gazdasági bizottsága tegnap este ülést tartott, amelyen a kormány a gabonakampánnyal foglalkozott és utasította a közlekedésügyi minisztert, hogy gondoskodjék megfelelő számú vasuti kocsik rendelkezésre bocsátásáról a gabonaszállítás idejére. A bizottság azután a szénproblémát tárgyal-

ta zsilvölgyi helyzettel kapcsolatban és elhatározta, hogy a bányavállalatokkal együttesen új vasutvonalat építtet a Zsilvölgyében és az építési munkálatoknál a munkanélküli bányászokat fogják kenyérhez jutatni. A bizottság végül a Baicoi—Konstanca közötti második petróleum-vezeték építéséről táncskozott.

Az új földhitel-intézet megkezdte vidéki szervezkedését. Erdélyben valószínűleg Tordán, a Bánátban pedig Lugoson állítanak fel az új intézetnek fiókokat.

Nem szállítják le a szeszadót. Bukarestből jelentik: Szeszipari körökben határozottan cáfolják azt a hírt, hogy a pénzügy minisztériumban a gabona szesz adóját 110 lejről 50 lejre akarja leszállítani. Hivatalos közlés szerint az adó leszállítására vonatkozó híreket az érdekelt felek lansziroktták és ezeknek a híreknek semmi komoly alapjuk nincsen.

Színház—Mozi

A mai naptól kezdve mindenki ingyen látogathatja az összes kolozsvari mozikat

Végre egy hír, amely bizonyára örömmel fogja eltölteni Kolozsvar mozilátogató közönségét. Sem tulás, sem megtevesztés nincsen benne: A mai naptól kezdve mindenki ingyen látogathatja az összes kolozsvari mozikat. Egy szellemes ötlet az egész. A kolozsvari Zsidó Kórházegyesület sorsjátékának intézősége megállapodott ugyanis a kolozsvari Corso, Select, Dacia, Edison, Carmen és az Uránia mozgók igazgatóságával, hogy mindazoknak, akik az illető mozik pénztáránál vásárolnak egy 100 lejes kórház sorsjegyet, egyidejűleg kiszolgáltatsnak egy ingyen mozijegyet, amely bármelyik

helyre és bármilyen előadásra érvényes.

Egészen biztos, hogy ezt a szellemes újítást minden mozilátogató örömmel fogja kihasználni, mert hiszen amellet, hogy egy szép mozieloadást élvezhet végig teljesen ingyen, birtokába jut egy kórház sorsjegyet, amelynek segítségével résztvehet a kórház sorsjáték nagy nyereségi esélyekkel kecsegtető húzásain.

Közel 3 millió lej lesz kisorsolva és a főnyeremény 1 millió lej.

Szinkör-Mozgó műsora

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor: Táncos diákok. Hangos hiroadó. Helyárok: 10 és 20 lej.

CORSO-MOZGÓ műsora

Szerdán 5, 7, 9 órakor: Viharexpressz. (A 2329-es számú lokomotív.)

Szenzációsan olcsó könyvek

Zsidótárgy könyvek jegyzéke	Magyar Zsidó Könyvtár. (Elbeszélések, novellák, költemények, diszkótés)
Zsidó ifjúság számára	123
a zsidó ifjúság számára	
Mészáros Zsigmond: Béla	Zsidó ismeretterjesztő művek
Sass Irén: Isten veled iskola	Patai József: A Feltámadó Szentföld, diszmű 200 képpel, kötve
Cholnoki László: Weisz (képekkel)	340
Ujvári Péter: Cédrusfa dalája (kép.)	Dr. Kecskeméti Ármán: A zsidók egyetemes története I—II.
Szalai Oszkár: Egy gazdag ifju élete (képekkel)	408
Disraeli: David Alroy (tört. regény)	Patai József: A Biblia képekben, diszmű, 500 képpel
Zangwill: A snorrerek királya (diszk.)	340
Mendele Mocher Szerofim: Sánta (diszköt.)	Dr. Flesch Ármán: A zsidó (diszköt.)
K. T. Franzos: A pojáca (I, II. köt. diszköt.)	109
Kiss Arnold: Álom és valóság (diszk.)	Sass Irén: Dreyfus kapitány tragédiája
Sass Irén: Énekek éneke (bibliai reg.)	28
Patai József: A középső kapu (kötve)	Raab Andor: Mayer Litvák unokája
Gyűjteményes könyvek	14
Eszter	Patai József: Zsidó írók, új sorozat
Menora	68
Menora újabb sorozat	Dr. Links Izsák: Családi boldogság áldás forrása
Kiss Arnold: Ifjak és öregek	102
Révész Béla: Rejtett utakon	Dr. Frenkel-féle Szentírás I, II. kötet á 34 III. kötet á 68
Hajdu Miklós: Képek és rajzok	Elbeszélések
Feleki: Idegen költőkből	Sass Irén: Mirjám
Hajós: Ghetto képek	Talmudi történetek
Bar Kochba: (Zsidó ifjúság könyve)	Mózes legendái
Bar Kochba: Új sorozat	Mendelssohn és II. Frigyes (Mondák és legendák)
Bar Kochba: Újabb sorozat, két ifjúsági szindarabbal	14
	Az aranyhegyek kincse — Zuzmók
	28
	Oszkár bácsi legszebb zsidó meséi
	68
	Szabolcsi: Gyöngyszemek a Talmudból
	28
	Perez: Elbeszélések (egész vászonk)
	41

Kaphatók az „UJ KELET“ könyvosztá yában

Vidékre utánvétellel, vagy az összeg és a portóköltség (pénz, vagy bélyeg) előzetes beküldése után szállítunk!

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZPEURÓPAI

Szerda, július 8.

Bukarest. 20.45: Zongorahangverseny. 21.15: Hegedűhangverseny. Handel, Fauré, Saint-Saens művei.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 12.05: Cigányzene. 12.25: Hírek. — 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek 4: Mesedélután. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Előadás. 5.30: Zongora hangverseny. 6: Gyermektragédiák, felolvasás. 6.30: Hangv. 7.45: Cigányzene. 8.30: Kabaréest. Utána pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd hangverseny.

Bécs. 22.15: Zenekari hangv.

Berlin. 23: Táncczene.

Breslau. 20.30: Szimfónikus hangv.

Frankfurt. 21.15: Szimfónikus hangv.

Lipscse. 22.15: Táncczene.

Varsó. 19.20: Grammfón. 20.30: Kamarazene. 21.20: Dalok.

Poznan. 21.40: Szopránverseny.

Kattowic. 22.30: Könyvű és táncczene.

Milánó. 20.45: Operett.

Róma. 21: Olasz operák részletei.

Praha. 19.05: Orosz kettősök.

Pozsony. 18.25: Grammfón.

Briinn. 21: Kamarazene.

Osló. 22.05: Énekverseny. 22.35: Táncczene.

Toulouse. 19.45: Szólók.

Csütörtök, július 9.

Bukarest. 19: Grammfón. 20: Dalest. 20.30: Szimfónikus hangverseny. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 12.05: Házikvartett. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.25: Hírek. 4: Cigányzene. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: „Balassa Bálint szerelme“. 5.30: Másfélórás könnyű zene. — 7: Költemények és jelenetek. 8: Népszínműrészletek. 9.30: Pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd Wagner Richard: Az istenek alkonya című operájának grammfónelőadása.

Bécs. 19.30: Verdi: Trubadur című operája.

Berlin. 20: Kamarazene.

Hamburg. 21: A kubáni kozák kórus hangversenye.

Langenberg. 20: Mai zeneszerzők hangversenye. Utána Beethoven: Pastorale szimfóniája.

Varsó. 19.20: Grammfón. 22.30: Hangverseny. 23: Könyvű és táncczene.

Kattowic. 22.30: Szólisták hangv.

Poznan. 20.30: Baritonének.

Róma. 21: Szimfónikus hangv. Rossini, Lalo. Debussy, Mascagni, Mendelssohn, Catalani művei.

Catalani művei.

Apróhirdetések

Előrajzolás, csipkebevarrás, montirozás, fehérneművarrás, kézi- és géphímzés, goblenvarrás legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunka szalonjában, Malom u. 16.

Schwartz Ignác kóser vegetárius étterme áthelyezve Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi u.) 23 szám alá. Bejárat Szappan uca felől. Olcsó árak!

Száraz dada, perfekt német, ajánlkozik vidékre is. Stegmann, Str. Traian 24.

Szép, magas, száraz, világos szuterének azonnalra kiadók. Hosszu uca 19.

Családi okok miatt augusztus 1-re átadó modern 3 szobás, fürdőszobás, konyhás, mellékhelyiségekkel ellátott lakás. Érdeklődni Kiss u. 1., házfelügyelőnél.

Dávid Golder

A szegény zsidófiúból lett nagystílusú bankár életének regénye fölemelkedéstől bukásáig. Irene Nemirovszkij regénye egyike az utóbbi évek legnagyobb sikerű könyveinek

Ára fűzve 136 lej.

Ára kötve 204 lej.

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

XIV. ÉVF. *
Cluj—Kolozsvar
július 9 Cs
5691 ÉV T

Az Uj Kelet az egy- és bántási zsidó napila

Cikkeink ut forrás megí

Kéziratokat megőrzésükre

Ha azt

hogy az U egyetlen zavartalan sitse kö

fi z e pontosan e

A neheze purifi

Kár, hogy oly rövid a parlament re Kár, mert különben lársra kerülhetett a vaslat, amelyet Mil a volt miniszterek méltóságok vagyons és becsületének megben a nyári kánikul volna figyelemmel javaslat vitáját, am ölelte volna a mi s kölcsneink egész l Kiváló alkalom lett elmondassék egy né litikusaink és közt szének tüneményes dagodásáról, a kijá nama és egyéb megalmpolgárságot nye rágzó működéséről.

Ebből a vitából a valami. A kamara a sürgősséget, de a küldeni véleményez törvényhozási taná lemény megjön, m tek a Jorga-kormán javaslat pedig csör szenderülni a képi gisegtárában s vel purifikálás nemes legujabb görög tüz

Senki sem fogja tölünk, ha erőte adunk a Mihalach kapcsolatosan kife eset, hogy a köztis tali méltóságokat gyonának revizója Sorrendben Avers 1920-ban „Felelőse me alatt cikksorozat háborus kormányo dására. Am abban lyst hatalomra ke ledkezett a felelöss és szankciók fogar minden egyes korr tematikai pontossá az az immár trag jelenet. A liberális soknak ígérték bö berálisokon fogja politikai életének

Es mi lett a vége getéseknek? Méltó len esetről is, am előtt korrupcióval vagy magasrangú k ben büntető szank volna? Nem, ugy semmi, mert az ille mára a purifikác mint agitációs esz